Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
Svoboda" 30 Montgomery Street
Jersey City N J 07302
Телефони (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 46. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 27-го ЛЮТОГО 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 27, 1980 No. 46. VOL. LXXXVII.

ПІДСУМКИ І ОЦІНКА ДОТЕПЕРІШНЬОЇ ПРАЦІ ТА ЇЇ ДАЛЬШЕ ПЛЯНУВАННЯ БУЛИ ПРЕДМЕТОМ ЧЕРГОВИХ НАРАД ГОЛІВ ОКРУЖНИХ КОМІТЕТІВ УНС

Джерзі Ситі. — Загальний огляд та підсумки і оцінка дотеперішньої праці в новій організаційній кампанії та можливості і потреби її дальшого розгортання і посилювання були предметом чергових нарад голів Окружних Комітетів Українського Народного Союзу, що відбулися тут у приміщеннях Головної Канцелярії в Українській Будівлі УНС минулої суботи, 23-го лютого.

Наради заплянував, скликав і ними проводив керівник Організаційного Відділу УНС організатор Василь Оріховський і в них взяли активну участь головний предсідник д-р Іван Флис, головний секретар Володимир Сохан та головний касир пані Уляна Дячук, як також старший обласний організатор Степан Гавриш.

Поодинокі Округи на цих нарадах репрезентували їхні голови: гол. радна пані Анна Гарас (Аллентавн), мгр Богдан Ясінський (Балтімор), Вол. Гетьманський (Бостон), Роман Конотопський (Боффало), гол. радний Михайло Сорока (Чікаго), Роман Татарський (Детроїт), Степан Островський (Джерзі Ситі), гол. радна пані Текля Мороз (Монтреал і Наягара Фоллс), Юліян Баранюк і Ярослав Леськів (Нюарк), д-р Михайло Снігурович (Ню Гейвен), гол. радний Микола Хоманчук (Ню Йорк), Михайло Захарко (Перт Амбой), Петро Тарнавський (Філядельфія), Володимир Гавриляк (Рочестер), Тимко Бутрей (Шамокін), мгр Роман Дяків (Вілкс Беррі) та пані Стела Волошин (Йонгставн).

Наради відкрив, вітаючи приявних та подаючи причину і ціль та програму цих нарад, головний організатор Василь Оріховський, а головний предсідник д-р Іван Флис, крім привітання, з'ясував ще коротко незмінну мету УНСоюзу від його заснування 86 років тому: мобілізувати і об'єднувати всі наші сили і ресурси для покращення нашої власної долі та долі нашої громади і нашого народу. Головний тягар цієї в кожному відношенні місійної і тим самим корисної та почесної праці двигають на своїх плечах урядовці Відділів та Окружних Комітетів УНСоюзу в терені, заслуговуючи собі цим на тривку вдячність всієї громади.

З черги голови поодиноких Округ звітували про організаційний та загально-громадський стан і розвиток у репрезентованих ними округах. Із звітів виходить, що на репрезентованих на цих нарадах 17 союзових округ, чотири з них (Аллентавн — голова гол. радна пані Анна Гарас) та Філядельфія (голова Петро Тарнавський), Вілкс Беррі (голова мгр Роман Дяків) і Шамокін (голова Тимко Бутрей) уже виконали на сто і більше відсотків свої квоти зорганізування нових членів, вісім округ: Балтімор (голова мгр Богдан Ясінський), Детройт (голова Роман Татарський), Джерзі Ситі (голова Степан Островський), Монтреал і Наягара Фоллс (голова гол. радна пані Текля Мороз), Ню Йорк (голова гол. радний Микола Хоманчук), Перт Амбой (голова Михайло Захарко) та Рочестер (голова Михайло Гавриляк) виконали свої членсько-організаційні квоти на понад 50 відсотків, а інші ще змагаються за поліпшення своїх організаційних успіхів.

З черги головний секретар Володимир Сохан, ствердивши насамперед, що базою нашої праці і нашого поступування повинен бути братерський дух і братерська настанова до всіх справ і проблем, які стоять перед нами, і зокрема цей дух повинен просвічувати нам у нашій членсько-організаційній праці, з'ясував коротко передумови наших успіхів і причини наших невдач. Головний секретар зокрема звернув увагу на потребу допомоги нашим відділовим секретарям у їх праці і Окружні Комітети саме й були створені з думкою про цю допомогу Відділам і це повинно бути їх головним завданням.

(Закінчення на стор. 6)

Проклямація Української Незалежности в Ровд Айленді

Українська група під час підписання Проклямації Дня Української Незалежности.

Провіденс. Ровд Айленд (Таїса Децик). — Заходом Українського Комітету Спадщини, головою якого є Юрій Тренклер, і Юліяна Децика — який є асистентом губернатора для публічних зв'язків, губернатор стейту Ровд Айленду Дж. Джозеф Ґарраги проголосив день 22-го січня — Днем Української Незалежности.

Прочитання Проклямації відбулося під час церемонії у Стейтовому будинку в місті Провіденс, у присутності великої групи українців, як рівнож старших дорадників і помічників губернатора.

На бажання губернатора Проклямацію прочитав англійською мовою Юліян Децик, а о. митрофорний протоєрей Йоан Й. Моваш, парох української католицької церкви у Вунсакеті — англійською. Того самого дня після полудня заходом Кароль Скуллен посадник міста Провіденсу Вінцент Чіянчі прочитав від себе Проклямацію, проголошуючи 22 січня також Днем Української Незалежности. На обидвох імпрезах українська громада була гідно репрезентована.

Відзначення Роковин Самостійної України було успіхом у діяльності Українського Комітету Спадщини, члени якого більшістю є також членами Українського Народного Союзу.

Вечір Івана Франка відбувся у Польському Інституті в Ню Йорку

Ню Йорк. — Професор Леонід Рудницький, директор Філії УКУ у Філядельфії та професор порівняльної літератури при Ля Салл коледжі, виголосив у середу 30-го січня у Польському Інституті доповідь „Іван Франко і польська література".

Свою доповідь проф. Рудницький поділив на шість частин: 1). Франкові переклади з польської літератури, 2). Аналізи та інтерпретації Франка творів польських авторів, 3). Польські теми і мотиви у творчості Івана Франка, 4). Франко як співредактор та співпрацівник у польських газетах і журналах, 5). Взаємини Франка з польськими діячами культури і 6). Вклад Івана Франка у польську літературу.

У перших трьох частинах прелеґент проаналізував взаємозбагачення Франка і польської літератури головно впродовж років 1887-1897, себто того часу, що його Франко назвав „В наймах у сусідів". Проф. Рудницький подав приклади впливу польської культури на творчість Франка і рівночасно підкреслив вклад українського поета у польське літературознавство. У четвертій частині доповіді, прелеґент подав цікаву статистику, стверджуючи, що впродовж згаданого десятиріччя Франко видрукував у польській пресі та журналах 865 статтей на різні теми.

Підкреслюючи це враз із Франковими взаєминами з десятками провідних польських поетів, письменників та критиків і наводячи факт, що Франко написав польською мовою 34 прозові твори, проф. Рудницький поставив тезу, що Франко був теж польським поетом-письменником та культурним діячем. На закінчення своєї доповіді проф. Рудницький детально проаналізував Франкові вірші, написані польською мовою, намагаючись на підставі цієї поезії з'ясувати наставлення Франка до польської культури взагалі, а до Адама Міцкевіча зокрема.

Після доповіді відбулася цікава і жвава дискусія, у якій брали участь, м.ін., проф. д-р Леон Т. Блашчик, голова секції літератури і мистецтва Польського Інституту та видатний літературний критик Маріян Ґайслер, який говорив прекрасною українською мовою. Вечором вміло проводив проф. Тома Бирд, а між слухачами на залі був д-р Роман Осінчук від американського НТШ. Програма закінчилася товариською зустріччю, під час якої продовжувано розмови про українсько-польські взаємини у минулому і сучасному.

Раїса Мороз виступить у Рочестері

Рочестер, Н. Й. (І. Демиденко). — Комітет Оборони Національних і Людських Прав в Україні організовано в Рочестері в серпні минулого року. За час свого існування він провів слідуючи роботу:

1. Зібрав і вислав понад 700 підписів до сенаторів (Мойнігена і Джевітса), щоб домагались амнестії українських політичних в'язнів, зокрема членів Гельсінкської групи;

2. Вислав пакунок родині для політв'язня. Гроші для ведення опіки ($500) виділила українська католицька парафія Богоявлення (старокалендарна). Намічено далі посилати дрібні пакунки іншим;

3. Перевів Коляду для фонду допомоги політв'язням і їх родинам та для підготовки акції „Правозахисний Мадрид". Люди вбільшости ставляться дуже прихильно, навіть самі зголошували пожертви. Всього зібрано з допомогою Коляди понад $1,500.

4. Вислав для підготовки акції „Правозахисний Мадрид" $1000 і ще зголошено на ту ціль $350.

5. Відзначив День Солідарности політв'язнів 12 січня: в чотирьох існуючих тут українських парафіях відслужені молебні, а в трьох з них переведено збірку пожертв, що дала суму біля $450. Про День Солідарности і про переслідування в Україні була вміщена в той сам час стаття в місцевій американській газеті, на яку відгукнулися позитивно представники двох організацій: Мадярська організація — кардинала Міндсенді фундація, і Американська ліберальна партія.

Раїса Мороз

6. Вислав листа до президента Американського Олімпійського Комітету з домаганням бойкотувати Олімпіяду в Москві.

7. Нав'язав співпрацю з місцевим відділом Інтернаціональної Амнестії. Щоб їх інформувати про українські проблеми, вирішено їм передплатити місячник „Smoloskyp". Члени відділу Амнестії зацікавлені зустрітися з українською дисиденткою Раїсою Мороз, коли вона приїде в Рочестер для виступу 9-го березня (неділя). Виступ відбудеться в год. 3-ій в залі православної парафії св. Покрови. Перед виступом буде влаштована пресконференція і для радіо та телебачення.

Ніна і Святослав Караванські відвідають Боффало

Боффало, Н. Й. (М. Лоза). — У числі українських громад у ЗСА, що їх відвідають Ніна й Святослав Караванські, є теж і боффалівська громада. Відвідини боффалівської громади запляновані на неділю 2-го березня.

Відділ УККА в Боффало пов'язав ці відвідини із святом Тараса Шевченка, яке відбудеться того самого дня в залі Українського дому „Дніпро", і запросив Святослава Караванського на промовця на цьому Святі. Крім промови, в програмі свята передбачені: виступ місцевого хору „Бурлаки", виступ запрошеної із Монтреалю солістки Марійки Чолій та деклямація місцевої декляматорки Анни Макухи.

Після Шевченківської програми відбудеться в тій самій залі спільний обід — присвячений Дорогим гостям, що недавно прибули з України, панству Ніні і Святославові Караванським.

ВИЇМКОВИЙ СТАН У СТОЛИЦІ АФГАНІСТАНУ КАБУЛІ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Пешавар, Пакістан. — Чужинецькі дипломати та інші особи, що повертають з Кабулу до пакістану, повідомляють про постійну стрілянину та масові протести ісламських демонстрантів, не зважаючи на проголошення виїмкового воєнного стану афганським просовєтським урядом. Майже всі крамниці в Кабулі були замкнені після дводенної стрілянини в минулу п'ятницю й суботу. Поворотці з Кубулу оповідають, що танки й панцерні авта на різних перехрестях вулиць обстрілювали будинки, з яких, — згідно з совєтською військовою командою та урядовими військами Афганістану, мали начебто повстанці стріляти по совєтських окупаційних військах.

Досі немає офіційних даних про те, скільки було вбитих і ранених у тих збройних сутичках в Кабулі, але згідно з афганськими і пакістанськими подорожніми, ці втрати виносять сотні, а то сягають і понад 5,000 осіб.

В Москві совєтська преса 24-го лютого ц. р. перший раз від часу совєтської інвазії Афганістану, — згідно з повідомлення агенції Ройтера, — повідомила про заворушення в Афганістані та оскаржила чужинецьких „контрреволюціонерів" в зусиллях підмінувати й знищити „соціялістичний" уряд країни. „Правда", орган комуністичної партії, зацитувала заяву міністра справедливости нового афганського уряду Абдура Рашіда Аріяна про те, що бурхливі і криваві заворушення в п'ятницю були „інспіровані агентами, вишколеними закордоном". Їх завдання, твердив він, є ширити неспокій і заворушення, знищити економічну систему та взагалі перешкодити, а то й припинити „марксистську революцію" в Афганістані.

Ці повідомлення совєтського офіційного пресового органу є в цілковитому контрасті до попередніх офіційних заяв совєтського уряду, що новий уряд Бабрака Кармаля „здобуває щораз більш довір'я серед афганського народу".

Кореспондент „Правди" також подає, що поширені заворушення відбулися крім Кабулу в таких містах, як Герат, Кандагар і Джалалабад, де „банди контрреволюціонерів" дістали допомогу та підтримку ісламського духовенства й „здезорієнтованого" народу.

Пакістанська преса також повідомила, що заступник прем'єр-міністра Афганістану Султан Алі Кіштманд помер з ран, які він одержав під час стрілянини між членами Революційної Ради. Його тіло привезли з Москви, де його забрали на операцію, під час якої він, як повідомляють, помер.

Стан здоров'я юґославського президента далі погіршується

Беоґрад. — Президент Тіто бореться з пневмонією в додатку до інших недомагань: поганої діяльности серця і нирок по ампутації ноги в середині січня ц.р., — подають медичні бюлетені з шпиталя в Люблянї, де перебуває критично хворий Маршал Тіто.

Кажуть лікарі, що ця комплікація усуває найменші надії на видужання 87-річного лідера країни, так що Юґославія стає щораз ближче того моменту, коли Тіто помре. Досі його життя підтримується апаратом діялізу, який виконує функції нирок, що нормально відмовилися працювати.

Пневмонія цього виду, — кажуть медичні знавці, — часто передує смерті людей після ниркових і серцевих забурень. Ризико дістати таку пневмонію збільшується, як правило, в пooпераційний час, коли хворий мусить бути довго в ліжку.

Бюлетень про стан хвороби Тіта був виданий вісьмома лікарями, які лікують лідера Юґославії, в суботу 23-го лютого. Бюлетені появляються реґулярно і характеризуються тим, що повідомлення про безнадійний стан вмираючого Тіта подаються ступнево й лагідно, щоб приготувати населення до неминучого

Ушкоджено бюро совєтської летунської лінії в Парижі

Париж, Франція. — В неділю 24-го лютого ц.р. група молоді вибила вікна у бюрі головного представництва совєтської летунської лінії Аерофлот у Парижі, понищила комп'юторські машини, кинула кілька запальних бомб в кімнати бюра і втікла від поліції. Пожежна сторожа згасила вогонь в бюрах Аерофлоту на Шампс-Елізе заки вогонь зміг перекинутися на цілий будинок. Не було жадних жертв в людях.

Під бюром був поліційний сторож, одначе він не мав двонапрямного радіомікрофону і не міг покликати поліційної допомоги. Не було арештів, як теж ніяка організація не взяла на себе відповідальність за вибиття вікон та підпалення бюра совєтської летунської лінії.

Урядник Аерофлоту Юрій Соломонов скритикував публічно паризьку поліцію за „недостатню поліційно охорону", що в останньому часі, — говорив він, — „значно послабилася".

Українці взяли участь в інсталяції президента МекҐілл

Монтреаль (ОУПС). — Тут у великій залі Пляс дез Ар відбулася 8-го лютого святкова інсталяція нового президента МекҐіллського університету д-ра Д. Джонсона з участю генерал-губернатора Канади д-ра Едварда Шраєра, що вручив йому королівську грамоту — традиційний документ університету. Після цього новий президент приймав ґратуляції й побажання від представників різних університетів та наукових установ. В імені Українського Вільного Університету й Української Могилянсько-Мазепинської Академії Наук вітав д-ра Джонсона проф. Яр. Рудницький, голова Канадської Делеґатури УВУ й президент УММАН. В конвокації як член професорського збору МекҐіллського університету взяв участь теж проф. Радослав Жук. Як відомо, цей університет — найстарший англомовний університет у Квебеку й один із перших університетів у Канаді (оснований 1821) віддавна втішається заслуженою славою доброї високої вишколи, у ньому кінчали студії деякі українці, починаючи з 1920-их років цього сторіччя.

ПЕТРА І ВАСИЛЯ СІЧКІВ ЗАСУДИЛИ ЗА ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТИ ВОЛОДИМИРА ІВАСЮКА. ВАСИЛЕВІ СІЧКОВІ НАМАГАЛИСЯ ПРИШИТИ ШІЗОФРЕНІЮ

Родина Січків. Стоять (зліва): Володимир Січко, Оксана Січко, Василь Січко; сидять Стефанія Петраш-Січко і Петро Січко.

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — В українському самвидаві поширюються три звернення Стефанії Січко, дружини Петра та матері Василя, засуджених у грудні 1979 року на кари по три роки ув'язнення. У листах до прокурора Львівської области Антоненка, до Брежнєва та до комісії львівської обласної судово-психіятричної експертизи, Стефанія Січко розповідає про обставини, серед яких її чоловік і син впали жертвами каґебівських провокацій. Передаємо повністю названі три документи.

„Прокурору Львівської области Антоненкові В.Т. від Січко Стефанії Василівни, яка проживає в місті Долина, вул. П. Мирного 14, Івано-Франківської области.

Заява

5 липня 1979 року працівники Львівської обласної прокуратури і Долинського районного відділу МВС Івано-Франківської области з вашої санкції заарештували мого чоловіка Петра Січка та мого сина Василя Січка.

Формальним приводом для ув'язнення моїх чоловіка й сина був їх виступ 10 червня (1979 р.) перед збором людей на львівському Личаківському кладовищі біля могили талановитого українського композитора Володимира Івасюка. Проте ця акція властей є грубим порушенням статті 50 Конституції СРСР, якою людині ґарантуються свободи: слова, друку, зборів, мітинґів, вуличних походів, демонстрацій.

Однак, справжньою причиною для арешту була рішуча відмова мого чоловіка Петра Січка і мого сина Василя Січка визнати право КҐБ свавільно розпоряджатися долею людини. З вини цього органу, мого чоловіка, кваліфікованого економіста і пляновика, не раз звільняли з праці, а сина виключили з університету. Таке беззаконня з боку КҐБ і мовчазне споглядання на все це компетентних органів привело до того, що мій чоловік і мій син відмовилися від радянського громадянства і подали до Президії Верховної Ради СРСР заяву на еміґрацію зі своєю родиною. Коли ж нашою просьбою власті знехтували, то мій чоловік і мій син приєдналися до Української Громадської групи сприяння виконанню Гельсінкських угод.

Заарештовані мій чоловік Петро Січко і мій син Василь Січко, ніколи і нічим не порушували законів СРСР, навпаки, вони брали активну участь у захисті прав людини і народу. А це є найвищим обов'язком кожного громадянина. Я переконана, що Ви більше б прислужились інтересам наду, коли б замість несправедливого арешту мого чоловіка і мого сина, приклали б свій прокурорський досвід і хист для виявлення справжніх порушників Конституції СРСР.

10 липня 1979

Січко С.В."

„ Голові Президії Верховної Ради СРСР Брежнєву Л.І.

Протест

5 Липня 1979 року прокуратура Львівської области заарештувала мого сина Василя Січка і мого чоловіка Петра Сичка, при чому сина забрали без будь-якої санкції на це з боку компетентної установи.

Сам факт арешту цих найдорожчих мені і водночас ні в чому невинних людей являється переконливим дока-

(Закінчення на стор. 6)

Караванські приїжджають до Чікаґо

Чікаґо, Ілл. (О.П.). — У неділю, 9 березня, о 6-ій годині вечора Святослав Караванський виголосить Слово на Шевченківських святкуваннях, які відбудуться в авдиторії Лейн Технікал при вулицях Вестерн і Аддісон. У програмі запляновано мистецький монтаж „Воля в поемах Т. Шевченка" та виступи струнного секстету ім. С. Людкевича, чоловічого хору „Сурма" і соліста Володимира Луцева з Англії. Чистий дохід призначений на потреби українських шкіл.

У суботу 8-го березня Українське Лікарське Товариство Північної Америки влаштовує зустріч-бенкет з колишніми в'язнями московських тюрем і таборів, українською лікаркою д-р Ніною Строкатою-Караванською та її чоловіком поетом і науковцем Святославом Караванським. Лікарське товариство запрошує всю українську громаду на цю зустріч, яка відбудеться в готелі Марріот-О'Гер Інн, при вулицях Гіґінс, о год. 7-ій вечора. Місце можна резервувати до 5-го березня на тел. 235-8883, або в касах „Самопомочі" і „Певности".

У п'ятницю, 7-го березня, панство Караванські відвідають українську громаду в Мілвокі, Вісконсин.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily exept Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Китайсько-совєтські відносини — на мертвій точці

Від довшого часу на Заході, зокрема у західній пресі, кружляли чутки про те, що незабаром нібито має прийти до унормування стосунків між Китайською Народною Республікою і Совєтським Союзом. І дійсно, декілька місяців пізніше, між Москвою і Пекіном відбувся вимін делеґаціями, завданням яких було проаналізувати започатковану ще за Мао Зедонґа ворожнечу між обома країнами і, шляхом безпосередніх переговорів довести до відновлення „дружніх" відносин, у найкращому випадку, або хоча б до припинення ворожнечі і злагіднення пропаґандивних виступів обидвох сторін.

Як відомо, ще в грудні 1979 року такі переговори між Пекіном і Москвою розпочалися у столиці Совєтського Союзу і тривали не цілих два місяці, не принісши, як зрештою передбачали численні політичні спостерігачі і аналітики, жадних вислідів, а може навпаки, у новій політичній ситуації, пов'язаній із численними акціями комуно-московських імперіялістів у Південно-Східній Азії, а зокрема в Афганістані, ще більше скомплікували можливість співпраці між СССР і Китаєм, надавши обвинуваченням більш гострої форми.

Голова китайської Комуністичної партії і прем'єр-міністер уряду Китайської Народної Республіки Гуа Ґуофенґ, виступаючи недавно перед послами до Крайової Народної Ради, заявив, що уряд Совєтського Союзу на протязі тільки одного місяця січня надіслав до В'єтнаму біля 75,000 тонн зброї та військового матеріялу — в тому передусім чимало військових літаків різного типу, танків, протитанкових гармат тощо. Крім того, Москва наладнала безпосередню повітряну сполуку між СССР і столицею Камбоджі Пном-Пеном для достави „допомоги" в'єтнамцям, які вже віддавна окупували цю країну, наставивши там свій маріонетковий уряд. Військові совєтські кораблі та літаки, приміщені на колишніх американських військових базах та аеропортах Південного В'єтнаму, часто беруть участь у спільних в'єтнамсько-совєтських військових маневрах, які відбуваються біля берегів В'єтнаму і Китаю.

За китайськими джерелами, сьогодні у В'єтнамі мало б бути яких 5,000 совєтських військових дорадників, не враховуючи „дорадників" у цивільному, які виконують для Москви різні завдання, включно зі шпигунською мережею на просторі Південної Азії. У сусідньому Ляосі совєтські „дорадники" також мають вплив на працю міністерств і контролюють військові справи країни. У Камбоджі єдине велике портове місто Компоні Сом перетворюється у велику морську базу для совєтських кораблів на Тихому океані. Все це, за словами китайського аґентства „Гсінгуа" вказує на те, що небезпека з боку совєтського експансіонізму значно зросла для країн Південно-Східньої Азії. Китайці погоджуються із західніми аналітиками, що, наприклад, інвазію совєтської армії в Афганістані заплянували комуно-московські імперіялісти вже раніше, не зважаючи на тривання „дружніх" американсько-совєтських відносин і політики детанту.

Не можна виключати того факту, що вже в недалекому майбутньому може прийти до нових китайсько-в'єтнамських зударів, із чим, зрештою, погоджується американський сенатор Генрі Джексон, демократ із стейту Вашінґтон, який недавно перебував у Китаї в характері гостя. Він каже, що в околицях Сінкіянґу в останньому часі прийшло також до нового прикордонного зудару між китайськими і совєтськими військами. Ця подія сталася вже після виїзду китайської делеґації з Москви. Згідно із заявою сенатора Джексона, на китайсько-совєтському кордоні станціонують по обидвох сторонах бодай три мільйони вояків.

У світлі такого розвитку подій, — кажуть західні коментатори, — китайсько-совєтські відносини не тільки застрягли на мертвій точці — вони значно погіршились і грозять розгорненням у справжню війну в недалекому майбутньому.

Степан Женецький

ПРО ЩО ЙДЕТЬСЯ НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ?

У зв'язку з окупацією Совєтським Союзом Афганістану, метою якого є, з одного боку, щільніше оточити свого смертельного ворога — Китай, із Заходу, а з другого, наблизитися до найбагатшого у світі в нафту району, Перського заливу, увага цілого політичного світу, звернулася на Близький Схід. Цю увагу ще міцніше посилило проголошення американським президентом т. зв. „Доктрини Картера", за якою нафтовий район Перської затоки, вважається для Америки важливим життьовим простором, який вона боронитиме всіма засобами, включно з мілітарним.

Що представляє собою цей район Близького Сходу, що ним у такій мірі зацікавилися обидві надпотуги: Совєтський Союз і Америка? У відповідь можна сказати, що там знаходяться найбагатші на світі родовища нафти.

Знавці подають, що Америка кожного дня добуває із власних родовищ біля 9 мільйонів барил нафти, а зуживає щоденно близько 20 мільйонів барил, тоді, коли Совєтський Союз добуває із власних родовищ біля 12 мільйонів барил денно, а зуживає менше, як продукує. А це значить, що СССР усе ще експортує свою власну нафту іншим країнам. Але, як подають західні експерти, уживання нафти в Совєтському Союзі все збільшується, а натомість добування її постійно зменшується. Тому вони вважають, що СССР буде змушений перестати продавати свою нафту іншим країнам,, приблизно у черговому десятилітті, а може навіть у його середині. Як це вже відомо з нещодавних повідомлень самої совєтської преси, СССР повідомив своїх відборців нафти, щоб вони вже розглядалися за іншими джерелами, де їм можна буде її купувати.

Саме і це є причиною, що нафтові родовища на Близькому Сході стали об'єктом назріваючого світового конфлікту. Цей бо терен містить у своїх надрах найбільший у світі збірник нафти. Під теперішню пору він сам дає майже подвійну кількість нафти, від тієї, що її добуває Совєтський Союз, і подвійно від тієї, що її добуває Америка.

Найбільше з тієї добуваної на Близькому Сході нафти, дають три держави: Савдійська Арабія, Іран і Ірак. Тому тут дуже важливо, як укладуться майбутні стосунки між Америкою і Совєтським Союзом з одного боку, а тими трьома державами, з другого: чи вони далі постачатимуть свою нафту Америці і її союзникам у Західній Европі та Японії; і чи СССР, коли прийде час, що їй забракне власної нафти, зможе її купувати також для себе?

Останньо зі заяв та промов у Вашінґтоні можна було відчути тенденцію висилки у цей район американського війська, щоб запевнити за Америкою контролю тамошньої нафти.

Але на одній із нещодавніх пресових конференцій президент Картер, порушуючи це преважливе питання, сказав, що під теперішню пору ЗСА зможуть встановити таку мілітарну силу, яка змогла б боронити інтересів ЗСА в цьому просторі.

У цьому твердженні президента Картера, — пише відомий американський коментатор Джозеф Гарш, — можна завважити багато реалізму. Великі родовища нафти, що знаходяться у надрах Савдійської Арабії, Ірану та Іраку, положені недалеко південних кордонів Совєтського Союзу. А це значить, що СССР зможе туди скорше і в більшій кількості післати не тільки свої військові частини, але й легше йому буде вислати зброю і прохарчування для своїх військ, як Америці.

Мілітарна потуга, а зокрема сухопутня, є завжди сильніша біля своїх власних кордонів, або близько них.

Правда, Америка спроможна кинути велику мілітарну силу в однакову віддаль від своїх кордонів, як і від кордонів Совєтського Союзу. Але зі збільшенням віддалі меншає сила і навпаки. Мілітарна сила є релятивна, а не абсолютна. В районі Перської затоки СССР потенційно — сильніший, аніж кожна інша поодинока потуга.

У користь Америки говорить та обставина, що передбачається можливість союзу Америки зі сусідніми державами, які можуть мати більшу військову потугу, як Совєтський Союз. Якщо Китай, Індія, Пакістан і Америка поєднали б свої сили у спільній мілітарній акції, то це могло б перевищити сили СССР в тому районі. Але наразі не видно найменшої можливости, щоб такий союз створився.

Американська мілітарна акція може бути успішною у тому районі тільки тоді, якщо туди вишле військо для допомоги місцевим силам, на запрошення місцевих країн, і впарі із співдією інших мілітарних сил того району, з яких найбільше важливими були б — Пакістан, Індія і Китай. Дипломатія повинна промостити такому союзові шлях. Післати туди американські мілітарні сили проти бажання країн того району, кинуло б їх, ті

(Закінґення на стор. 5)

Іван Кравчук

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ КОРДОН НА ВІДТИНКУ ВУГІЛЬНОГО БАСЕЙНУ

Після упадку „моцарствової" Польщі, 1939 року, Гітлер і Сталін визначили межу своїх володінь в той спосіб, що вона простягалася по лінії Керзона з деякими, в різних місцях, відхиленнями, в більшості на користь Гітлера. Чимале таке відхилення зроблено теж на відтинку вугільного басейну, де межа, вже простягаючись від заходу, біля містечка Угнева, зливалася зі свого сухопутнього шляху з річкою Солокією і йшла цією річкою на схід в напрямі містечка Кристинополя. Тут Солокія вливається у ріку Буг і границя далі вже пішла цією рікою аж до міста Берестя (Бресть). Таким чином, терен з лівого боку названих рік, разом з великою областю Західніх Окраїн Українських Земель відрізаних від цілости лінією Керзона — „належав" Гітлерові, а землі по правому боці — „належали" Сталінові. Залізничне сполучення Рава Руська-Ковель було перервано, бо чималий відрізок цієї лінії, починаючи від станції Застав'я (біля Угнева) до Ульвівка над Бугом ішов в напрямі району між Солокією а Бугом, що дістався Гітлерові. Такий стан імперіялістичного прийому „divide et impera" — „діли і пануй" (в територіяльному значенні остався і після Ялтинської угоди 1945 року. Значить, залишивши в межах Людової Польщі понад 19,500 квадратових кілометрів української території, таким чином до деякої міри заспокоєно ненаситні претенсії поляків і одночасно не допущено до скріплення територіяльного потенціялу України в межах московсько-большевицького володіння. Але як тільки ця ж загарбницька Москва збагнула й визначила вугленосність Надбузької котловини, тоді наново подиктувала Польщі свій торг і вже з 22-го травня 1951 року, не питаючи згоди українського народу, ані уряду УССР, пересувала по-своєму границі між Україною а Людовою Польщею. Кажемо не питаючи, бож і в підсовєтській літературі пишуть про це виразно, що „між СССР і ПНР було укладено угоду про новий державний радянсько-польський кордон". Отже, „уряд суверенної України", як звичайно, і тут ніщо.

Тоді то й Совєтський Союз відкроїв від Дрогобицької области Устрицький район з нафтовими родовищами й подарував його Польщі. А район, що до того часу був відрізаний від України границею Солокія-Буг, з близько 40-ма селищами, з містом Белзом, Варяжем і відтинком згаданої залізничої лінії відлучено від Людової Польщі і прилучено до УССР.

Українсько-польський кордон на цьому відтинку простягається тепер так: за три кілометри на захід від містечка Угнева границя трохи повертається на північ, вже не перетинаючи, тільки вилинаючи залізничну лінію у віддалі від неї один до двох кілометрів. Залишаючи по правому боці село Тушків і Заболоття — передмістя Белза; тут повертається на північ, і вже біжить рівнобіжно, ліворуч у віддалі 1-2-ох кілометрів із шосе Белз-Варяж. Проходить між селом Перемисловом а Осердовом, перетинає Чорний Шлях, попри Варяж, тепер село Новоукраїнка, в напрямі села Голуб'є на Грубешівщині. Тут Буг робить коліно, границя зливається з Бугом, і вже проходить як раніш аж до міста Берестя.

При переведенні кордону, завважується тенденцію, щоб прикордонні закриті місця радше були по совєтському боці, ніж по польському.

Як тільки переселені з цих місцевостей довідалися про пересунення кордону, зараз же ті, хто врятувався від дальших заслань, почав повертатися на свою землю. Але мало кому із них удалося відзискати назад свої садиби. Пригадаймо, що українське т. зв. Закерзоння найбільше було зруйноване. Селища спалені, цілком обезлюднені. Офіційно не було точніше подано, куди переходить пересунений кордон, тому в ці околиці поверталися і ті родини, оселі яких надалі залишилися по польському боці. Як вони жили, довідуємося з тодішнього листа: „Багато наших приїхало до Белза. Приміщень немає і вони замешкали тут по 4-5 родин в одній хаті. Звідціля видно наші спалені села, тобто, що остались на польському боці — І.К.). Але я подивився, заплакав, міцно заплакав і не міг з жалю залишитися, тому поїхав назад".

Прилучений до УССР район спочатку названо Забужжям, а згодом прилучено його до Сокальського району. Багато місцевостей у ньому тепер має змінені назви. Містечко Кристинопіль — тепер Червоноград; містечко Варяж — тепер село Новоукраїнка, Угринів — Дубрівка; Себечів спочатку назвали Нове Село, а згодом — Красносілля. Змінено назви й інших сіл. Варто зазначити, що такі зміни переведено головно в районі пересування границь, і взагалі в кам'яновугільному басейні. Можливо, що цьому сприяло обезлюднення і відтак упромисловлення терену.

(Закінґення на стор. 5)

Марія Барагура

УЧАСТЬ ДЕЛЕҐАЦІЇ СФУЖО В СВІТОВІЙ ЖІНОЧІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ 1980

Після підготовної акції відбудеться 14-го до 30-го липня ц. р. в Копенгаґені, Данія, друга за чергою Світова Жіноча Конференція. Перша відбулася у Мехіко в 1975 році. Вона була центральною точкою проголошеного Об'єднаними Націями Міжнародного Року Жінки (1975), гаслами якого були — рівність, поступ і мир, що їх можливо досягнути тільки за повною участю світового жіноцтва. Головним досягненням мехіканської Конференції було схвалення Світового Пляну Дії, що вимагає економічних, соціяльних і політичних заходів для покращання становища жінки. Крім того ОН проголосили Декаду Жінки в проміжку 1976-85 років під тими самими гаслами, які лягли в основу Світового Пляну Дії, схваленого в Мехіко.

До завдань другої Світової Жіночої Конференції в Копенгаґені належатиме з одного боку підсумувати й оцінити досягнення й перевірити та прослідити труднощі й неуспіхи першого п'ятиліття Світового Пляну Дії, з другого боку накреслити програму діяльности на найближчі п'ять років зі зверненням окремої уваги на питання здоров'я, освіти і праці жінки та розгляненя болючої проблеми т. зв. „апартеїду", тобто дискримінації, що стосується до частини громадян у країнах південної Африки.

Тому що проголошення Міжнародного Року Жінки і Декади відбулося заходами ОН, у Світовій Жіночій Конференції можуть брати участь тільки урядові делеґації жінок з країн-членів ОН.

Проте є можливість взяти у ній участь і неофіційним представницям жіночих організацій в характері обсерваторів на СЖК без права ставити внесення й голосувати. Ці можливості дає неофіційним жіночим організаціям т. зв. Форум (Трибуна), що відбуватиметься паралельно до СЖК, але в окремому, недалекому приміщенні. Цей Форум буде зорганізований за допомогою данських жіночих організацій і матиме характер та форму семінарів, на яких кожного вечора буде зреферований хід і подані підсумки нарад СЖК.

Зуваги на те, що СФУЖО є членом Світового Руху Матерів (МММ), який посідає статус неофіційної жіночої організації з правом мати обсерваторів на СЖК, українське жіноцтво через своїх делеґаток матиме теж змогу взяти участь і промовляти на СЖК, а навіть отримати для деяких членів делеґації пресову акредитацію.

Мати делеґатів на Форумі з правом промовляти на СЖК для українських жіночих організацій, об'єднаних у СФУЖО — незвичайно важлива й сприятлива обставина. У програмі Світового Пляну Праці буде розгляд 14 пунктів, поміж якими найважливішими є: можливість збільшення праці для жінок, активної участи жіноцтва в політичному житті, належна оцінка домашньої і суспільно-громадської праці жінок, признання жіночим організаціям прав, якими втішаються робітничі унії чи професійні згуртування, звернення уваги на освіту жінок, розбудова сільської технології, надомної праці, модерних посібників, розбудови мережі дитячих садків, зокрема поміж сільським жіноцтвом всього світу.

Але в програмі є й пункт, який легко можна застосувати до специфічного становища не тільки української жінки, але й усієї нашої національної спільноти. Це питання „апартеїду", бо воно дає змогу нашим делеґаткам зробити паралелю поміж дискримінацією частини населення країн південної Африки і становищем української жінки в СССР. Тому совєтські жіночі представниці протиставляться цій точці програми СЖК і намагаються зняти її з порядку нарад.

Участь української делеґації в нарадах СЖК і Форум-у дасть їй змогу різними шляхами, засобами й методами опрокинути перед іншонаціональним жіноцтвом і перед опінією світу фальшиві твердження совєтського представництва про будьто упривілейоване становище жінки в СССР. Українська делеґація матиме теж нагоду ставити свої специфічні вимоги й порушувати загально-національні питання, формувати світову опінію про жіночі й всеукраїнські справи, наладнувати зв'язки, з'єднувати приятелів.

Українська делеґація виконає своє завдання за допомогою особистих контактів, публічних виступів, інформаційної літератури, радіомовлення, преси, участи в дискусії, товариських зустрічей.

Весь тягар і відповідальність вказати на порушення прав людини і нації в СССР спадає на делеґацію українського жіноцтва вільного світу, бо українська жінка з цього терену не матиме змоги виступити незалежно, а офіційні совєтські делеґатки представлять становище свого жіноцтва в кривому дзеркалі.

Делеґація СФУЖО інтенсивно підготовляє і розробляє плян своєї участи й виступів на СЖК і у Форум-і.

Семен Старко

ТРАГЕДІЯ 44-ої СОВЄТСЬКОЇ ДИВІЗІЇ

(До історії совєтсько-фінської війни)

(4)

Тільки „щасливців", що мали температуру понад +39 ступенів, забирали й відвозили до Кемі або в Ухту. Частина перетворилася в збір інвалідів. При цьому кожний мусів нести тяжкий вантаж, крім своїх речей, вояки мусіли нести коробку кулеметних набоїв та в'язку гранат. Не краще було й з харчуванням. Денний пайок вояка був дуже мізерний і складався з недоброякісних продуктів. Завжди та сама пшоняна юшка, мерзла риба, звичайно, мерзлий, як камінь, хліб. Рідко появлялося щось інше. Вояки охлявали від холоду. А таки йшли. Гнані страхом, вони мовчки, без нарікань, ішли все далі й далі.

Десь на тринадцятий день дороги, перед Ухтою, дивізія, що виглядала вже як зборище старців і калік, маршувала повз таке „дивовисько": на маленькому горбку над шляхом лежали трупи трьох вояків. З-під кожного з них помітні були криваві плями. На щиті, прибитому на дереві, великими літерами незґрабно було написано: „Розстріляні за дезертирство". Ці жертви були розстріляні й залишені над шляхом пострахом для інших. А військові колони мовчки проходили повз цей „пам'ятник" нелюдяности, у душі віддаючи співчуття замордованим товаришам.

Комісари тимчасом кричали своє: „Серед нас є приховані вороги народу. Вони, організуючи дезертирство і саботаж, служать на користь імперіялістичній Фінляндії. Викривайте зрадників! Смерть ворогам!" А вояки мовчали. І здавалося, кожний вояк боявся, що на нього можуть показати, як на „зрадника". Мовчанка була гнітючою! Похід тривав далі. Поминувши Ухту, дивізія маршувала напрямом на Войніцу. На шістнадцятий день тяжкого маршу дивізія досягла совєтсько-фінського кордону.

Це було десь 2-го січня 1940 року.

Розгром

Після довготривалого і тяжкого переходу дивізія, пройшовши впоперек усю Карелію, нарешті, дійшла до ворожого кордону. Всі полегшено зідхнули і, здавалось, навіть повеселішали. Дружньо й бадьоро взялися за підготову до відпочинку: стягали соснове гілля для куренів, збирали дрова для багаття, шукали воду. Одним словом, — життя закипіло! Та такий настрій тривав недовго. Не встигли й оглянутися, як наступив вже новий наказ: підготовляти зброю до бою. І тоді готовили зброю: чистили ґвинтівки, провіряли набої і ґранати.

До складу 44-ої дивізії входили такі частини: 148 стрілецький полк імени Івана Богуна, 25 стрілецький таращанський полк, та 75 артилерійський полк, крім того, до неї був приділений дивізіон тяжкої далекострільної артилерії та відділ легких танкеток-амфібій. Зрозуміло, що у склад дивізії входили також і менші спеціяльні частини, як батальйон розвідки, батальйон зв'язку і т. д.

Дивізія була в повному бойовому складі військового часу і, якщо взяти це за основу, то можна припустити, що кількість рядового і командного складу дивізії становила 20-22 тисяч осіб.

Потрібно відмітити, що, наблизившись до ворожого кордону, а потім і в дальшому наступі, командування дивізії було так певне у слабості фінляндців і у своїй військовій перевазі, що не вважало потрібним притримуватись прийнятих військовою тактикою способів ведення війни. Зовсім слабо працювала фронтова розвідка і майже зовсім не існувало попереднє та флангове забезпечення. І тому не дивно, що штаб дивізії, не провівши відповідної підготови, дав наказ до наступу. Він не рахувався навіть з тим, що змучені страшним холодом і голодом та тяжким переходом вояки фізично були нездатні чинити будь-який опір без відпочинку, не говорячи вже про наступ. Але з людьми ніхто не рахувався!

Дивізія наступала. Ранком 3-го січня 1940 року під покровом темряви, зберігаючи тишу, вона рушила вперед. Спершу пішли розвідкові танки, потім відділами вирушили декілька стрілецьких сотень, а за ними побатальйонно, зберігаючи повну віддаль, пішов і весь богунський полк. За таким порядком пішов і таращанський полк, тримаючи напрямок на Суамесальмі-Улеаборг. За стрілецькими полками вишикувався артилерійський полк, а за ним потягнулись безконечні валки обозу, транспортові авта, вози. Десь далеко зі заходу тяжко пихкотіли трактори з далекострільними гарматами.

Весь цей похід нагадував більше парадну процесію, а ще вірніше — зимовий карнавал, а не дивізію, що йшла в наступ вже на ворожій території. Немов спеціяльно ухарактеризовані й переодягнені в лахміття, тягнулись колони змучених солдат, вискриплювали на морозному снігу підводи, як аранжери карнавалів, з одного кінця в другий літали, жахливо лаючись, командири. А мороз аж тріщав. Збиралась хуртовина.

Вся ця процесія, перейшовши без всякого спротиву кордон, спокійно йшла далі по довгій дорозі, що з обох боків немов високим муром була оточена густим лісом. Місцевість була безлюдна. Ішли день і другий, вглибились у територію Фінляндії понад 40 км. І хоч би тобі одного фіна зустріли. Ні душі! Нічого живого — хіба що дичина. Все було евакуйовано в глибину країни.

Така ситуація навіть для звичайних собі вояків здавалась небезпечно-підозрілою. Складалося почуття, що війська йдуть просто в „мішок", що цей шлях оточений дрімучим лісом, на якому довгою стрічкою розтягнулось військо дивізії, є пасткою, з якої не можна буде вирватись. Та командування чомусь на це не реаґувало. Те, що не зустрічались фінські війська — вважалось самозрозумілим явищем — мовляв злякались і втекли!

Дивізія, немов при якомусь звичайному переході, посувалась колонами вперед. Навіть загальний настрій підносився. По дорозі зустрічали оселі, де можна було перегрітись, а сміливіші встигли вже дещо роздобути. Розмови жвавішали, а рух ставав бадьорим. Знову заговорили про Гельсінки, про Улеаборг і про інші міста та про всяку всячину. Та затримався такий настрій недовго.

Ще вночі з 4-го на 5-го січня поширювалися чутки: говорили, що фіни обійшли дивізію ззаду, що вони відрізали відступ і тепер перейшли в наступ. І насправді такі чутки справдились. Це підтверджувала розвідка і глухий тріскіт кулеметів.

Дивізію охопила паніка, піднявся несамовитий крик, посипались загрози, зчинилась метушня, а потім сталося найстрашніше: почулася кононада й усе змішалося зі снігом і землею. Зі всіх боків посипалися, як град, точно попадаючи на дорогу, міни й гарматні стрільна.

І так тривало цілий день. А вночі все стихло, не замовкав тільки несамовитий крик і стогін ранених.

На другий день фіни почали новий наступ. Артилерія мовчала, зате затріскотіла ручна зброя. Почався запеклий бій зблизька. Фіни в цій боротьбі застосовували тактику партизанського бою. Без сумніву, перша атака, зокрема артилерійська канонада провадилась, як це видно було за всіма законами фронтової боротьби, але в дальших боях їхня тактика не відрізнялась від партизанської. Вже на другий день у боротьбі проти дивізії кожний солдат діяв окремо, або в окремих невеличких групах, він діяв на свою руку так, як це йому дозволяли обставини, будучи часто відрізаним від своєї частини.

На другий день фіни почали атаку ручною зброєю. Піднявся нечуваний гуркіт автоматичної зброї. З усіх сторін зливою посипались кулі, одночасно ж фінської лінії фронту, як такої не було.

Кожний фінський солдат мав завдання: якнайбільше знищити живої сили противника. Відомо, що кожний фін мав знищити 10 совєтських солдатів. Яким способом? Де? — Байдуже! І тому він діяв так, як це було йому вигідно, як мисливець. Так, що зранку над шляхом та над полянами появились так зв. „зозулі", тобто снайперські гнізда на високих дерев, в яких вівся обстріл навколишніх місцевостей.

Одна така „зозуля" була пострахом для цілого відділу. Фіни широко застосовували маскування. Сховані під снігом в білих халатах, сховавшись під кущем, вони були просто невидимі. Крім цього, фінські вояки, будучи добрими патріотами, були безмежно хоробрими. Часто маленькі групи цих вояків, вдаючись на хитрість, дезорганізували цілі батальйони. Бували такі випадки, коли цілком відокремлені фінські солдати нападали на розташування совєтських відділів, обстрілювали їх, підіймаючи паніку і безслідно зникали.

(Закінґення на стор. 6)

Відзначення великих роковин в Бінгемтоні й Джонсон Ситі

Українські національні прапори повівали поруч з американськими перед будівлями міських управлінь Бінгемтону і Джонсон Сити, Н.Й. Посадники обидвох міст проклямаціями проголосили день 22-го січня — Днем Самостійности і Незалежности України. Обидві громади спільною академією-концертом відзначили Великі роковини.

Після церемоніялу піднесення українського національного прапора перед будівлями стейтового, окружного і міського управлінь у Бінгемтоні, — подібна церемонія відбулася на годину раніше в Джонсон Сиіті, — посадник міста А. Лібус влаштував у залі міської управи пресову конференцію для чотирьох місцевих телевізійних і кількох радіових станцій з участю представників обох українських громад з о. митратом Ф. Лавриком (українська православна парафія), о. П. Бумбаром (українська католицька парафія), та інж. Л. Зобнівим, головою Відділу УККА, — на чолі. Підписавши Проклямацію, посадник А. Лібус заявив, що зробив це з почуттям радости і гордости та подиву для українського народу, що не залишив, а послідовно посилює завзяту боротьбу з брутальною Москвою, яка загарбала українські землі. Нескорипість українського народу дає запоруку недалекого відродження Української Держави.

Представник молодого покоління З. Василів подав історичні факти про Україну до і після проголошення Незалежности і Самостійности Української Держави в 1918 та 1919 роках і пригадав злочини окупанта в Україні після загарбання і включення її до т.зв. Совєтського Союзу, в результаті чого понад 10 мільйонів українців загинули в московських тюрмах, концтаборах, у масових розстрілах та в наслідок заарганізованого Москвою штучного голоду. І досі українці становлять понад 60 відсотків всіх в'язнів у тюрмах і на засланнях в Совєтському Союзі. Звітуючи роковини відродження Самостійности і Незалежности, українці перестерігають вільний світ перед загарбницькою політикою Москви, яка у своїх апетитах опанувати цілий світ не зупиняється ні перед чим, чого прикладом є тепер Афганістан.

Пані М. Коропей-Зобнів у заяві місцевого Відділу УККА висловила вдячність посадникові А. Лібусові, за його зрозуміння і підтримку ідеалів та змагань українського народу, що посадник засвідчував у щорічних проклямаціях при вивішуванні українського прапора, листами до президента Картера у акції за звільнення проф. Валентина Мороза з московської тюрми та при інших нагодах. У зак... м.ін., звернено теж увагу на часто тенденційне змішування українськоі ідентичности (національности, мови, культури, історії) з російською офіційними американськими чинниками та засобами масової інформації, що ображає українців. Слід офіційним відвідувачам і особам відповідальним за виставки американських мистецьких чи індустріяльних досягнень знати, що в Україні треба послуговуватися українською, а не російською мовою при написах і описах експонатів виставок.

Отець митрат Ф. Лаврик згадав про релігійні переслідування в окупованій Україні, про ліквідацію Матірних Церков, про розстріли і заслання єпископів, священиків і вірних та встановлення єдиної московської церкви під контролею безбожницького режиму.

Отець П. Бумбар подякував посадникові і звітодавцям місцевих телевізійних та радіових станцій за їх участь.

У вечірніх годинах 22-го січня обидві українські громади: Бінгемтону і Джонсон Сиіті, відзначили Великі Роковини спільною академією-концертом. Після вступного слова Євгена Курила і представлення присутних на залі трьох учасників визвольних змагань: М. Захаркова, М. Смика та І. Мороза, яких публіка привітала рясними оплесками, хор української православної церкви під керівництвом о. митр. Лаврика виконав чотири пісні.

У святковій доповіді головний редактор „Народної Волі" письменник Іван Смолій чітко підкреслив завзяття і відвагу українського народу — творця Державних Актів 22-го Січня 1918/19 років, переводячи паралелю із сучасним дисидентським рухом в Україні, який зобов'язує нас до посилення акції і допомоги.

З короткою змістовною доповіддю англійською мовою, виступив співредактор „Народної Волі" Є. Готман.

Між доповідями, мистець слова і український сценічн Євген Курило виступив з рецитацією „Баляди про побратима" поета-вісниківця Леоніда Мосендза, а пригадавши геройство студентів під Крутами 29-го січня 1918 року, віршем О. Кобця „Крути" вшанував їх світлу пам'ять, до сліз зворушивши публіку.

Соліст хору церкви св. Івана В. Мельниченко проспівав дві пісні при фортепіяновому акомпаньяменті о. митр. Ф. Лаврика.

Градуанти-студенти місцевого Стейтового університету Є. Сабат, З. Василів і В. Тереля виконали кілька поезій Василя Симоненка, Валентина Мороза та Ліни Костенко українською й англійською мовами.

Закінчив програму Свята хор церкви св. Івана під керівництвом о. митрата Ф. Лаврика чотирма піснями і національним гимном.

Організаційна підготова відзначення Січневих Роковин була зразково переведена головою Відділу УККА інж. Л. Зобнівим.

Є. ЯрК-о

Свято Державности і Соборности України в Монтреалі

Виконавці музичного дуету — скрипаль Роксоляна Савка і піяніст Іриней Жук.

Монтреаль (О.М.). — Українська громада в Монтреалі урочисто відзначила річницю проголошення Самостійности і Соборности України концертом, який відбувся заходами місцевого Відділу КУК в неділю 20-го січня в залі Дому Української Молоді.

Свято відкрив вступним словом голова КУК Ярослав Кульба. Святкову доповідь виголосив д-р Марко Антонович. Доповідач проаналізував обставини в Україні в час великих подій та подав актуальні висновки для нас на сьогодні і на майбутнє.

У мистецькій частині брали участь два хори: жіночий хор України т-ва „Просвіта" і чоловічий хор України при УНО, обидва під мистецьким керівництвом Івана Козачка. Вони проспівали ряд пісень при фортепіяновім супроводі Василя Волощука. Особливо пісня І. Шамо „Грай, бандуро, грай", виконана чоловічим хором, заслуговує на вирізнення.

Збірну декламацію прорецитували студенти Курсів українознавства: П. Гуменний, П. Зінько, О. Коваль, Д. Дажене і Т. Кузик. Рецитацію підготовав неструдженний працівник-педагог мгр Орест Павлів.

Найбільшою атракцією концерту був виступ талановитої і чарівної монтреальської скрипальки Роксоляни Савки зі славним піяністом Іринеєм Жуком, які виконали два твори: „Соната в Ф Мажор" Бетговена і „Гумореску" А. Гнатишина. Обидва твори були виконані дійсно по-мистецьки, за що одержали від присутніх щедрі оплески признання, а скрипальці Роксоляні вручено китицю рож.

Концерт закінчено словом голови КУК і відспіванням національного гимну.

Мистецький рівень свята доповнила оригінальна декорація роботи мистця Ярослава Шкляра.

Хроніка Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку

Не було такої місцевости українських поселень у вільному світі, де не вшанували б 35-річчя успення Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького. Кожна організація, товариство старалися якнайкраще згадати нашого Князя Церкви, вчено, добродія, прихильника нашої молоді.

Також Літературно-Мистецький Клюб у Ню Йорку 29-го грудня м.р. присвятив Вечір святій пам'яті Митрополита з відповідною програмою.

Добре і солідно опрацьований, гарно виголошений був реферат колишнього студента Богословської Академії у Львові, проф. д-ра В. Ленцика про життєвий шлях Митрополита. Про Митрополита і українських лікарів розказав особистий лікар Митрополита по смерті д-ра Панчишина д-р Р. Осінчук.

Зворушливий був спогад, коротко і стисло поданий, що є притаманне нашій голові СУЖА, — ред. Ольги Кузьмович про Слугу Божого Андрея Шептицького, як великого добродія наших пластунів у Галичині. Митрополит опікувався Пластом»оселі»,„Сокіл" і „Остодір" коло Підлютого Він подарував на пластові табори і часто відвідував молодь.

Мистець-маляр Михайло Мороз розповів про образотворчу Студію О. Новаківського, фундатором якої був Митрополит, про студентів тієї Студії, в якій був сам наш мистець, і про працю над великим портретом Слуги Божого, що прикрашував сцену Клюбу. Незвичайно цікавою і джерельною працею була доповідь ред. В. Качмара про останні дні Митрополита, Його останні години, смерть і похорон. Це ми вперше довідалися про ці сумні події, і були вони так основно подані, що опрокидували всякі олітературені вістки і описи.

Проводив вечором культурно-освітній референт Клюбу, артист сцени С. Крижанівський.

• •

Щоб гідно попрощати „Старий" рік, Літературно-Мистецький Клюб у Ню Йорку влаштував в п'ятницю 11-го січня Мистецький веселий вечір. Участь брали з спогадами під Новий Рік: проф. В. Барагура — в легкім тоні написані спогади редактора дитячого журналу „Веселка". Були вони і веселі і сумовиті, як оповідав про свої переживання в часі німецької окупації („Гуска") чи менше веселі, але правдиві за большевиків („Стріча з п'яними солдатами"). С. Крижанівський прочитав найновішу гумореску Ікера. Це дуже цікаво написаний сатиричний твір на події минулого року: політичні, партійні, товариські й інші.

Перегляд подій „Старого" року був дуже влучний і дотепний. Написав і прочитав сам автор інж. Тарас Грицай — голова Літературно-Мистецького Клюбу.

В музичній частині вокальний квартет „Каравана" в складі: М. Шкварко — диригент, Любомир Калинич, С. Палка і Р. Яськів, заспівав під гучні оплески вдоволеної публіки кілька пісень. Фортепіяновий супровід був у досвідчених руках Дозі Сигіди.

На Вечорі нас стрінула приємна несподіванка: присутня на залі Евеліна Белющ, артистка музично-драматичного театру ім. Ольги Кобилянської в Чернівцях, яка недавно сюди приїхала з родиною, прокапала на прохання публіки вірш Ліни Костенко „Мандрівка серця". Її виступ заворожив публіку. Її чудова мова, високомистецьке виголошення, міміка і досконала гра голосом, до того гарна молода поява артистки, просто полонила публіку, яка не дала їй зійти зі сцени. На наполегливе прохання публіки артистка прочитала гумористичний вірш -сатиру про „телевізію". Варто було б послухати артистку на окремім вечорі.

25 січня ц.р. мав дуже цікаву доповідь на тему „Російська мова як знаряддя колонізму" д-р Марко Перах, кол. професор Київського університету, тепер в Ізраїлі.

Взагалі Літературно-Мистецький Клюб кожної п'ятниці має цікаві доповіді на всякі теми, про що свідчить завжди повна заля добірної публіки.

О.С.

„Дністер" — 361-ий Відділ УНС відбув загальні збори

Ню Йорк (М. Е-в). — У суботу 9-го лютого відбулися річні загальні збори Товариства „Дністер", 361-го Відділу УНС у Ню Йорку, в домівці Т-ва при 2-ій евеню в присутності 32 членів, головного організатора УНСоюзу Василя Оріховського, головного радного УНС і голови Комітету Окружної Ради Відділів УНС нюйоркської Округи Миколи Хоманчука, які при тій нагоді виголосили короткі, але змістовні промови.

На голову загальних зборів обрано Михайла Гузара. По звітах уступаючої управи і Контрольної комісії та після короткої, але ділової дискусії над звітами, на внесок голови Контрольної комісії Романа Крупки уділено уступаючій управі абсолюторію.

Відтак на внесок Івана Пригоди, попертий всіма присутніми членами, одноголосно переобрано в цілості минулорічну управу в такому скл...: Іван Яремчук, предсідник Т-ва; Семен Літепло, перший заступник; Гаррі Полчі, другий заступник; Мирослав Кучма, рекордовий секретар; Степан Чума, фінансовий секретар; Михайло Еліїв, касир; мгр Лев Вербенець, заступник фінансових урядника; Григорій Яремчук, господар. До Контрольної комісії переобрано: Роман Крупка, голова; Микола Андрейко, секретар, і Михайло Виноградник, член.

По виборі управи на прохання новообраного предсідника Івана Яремчука голова Окружної Ради Відділів УНС нюйоркської Округи Микола Хоманчук вручив присутним на зборах піонерам за їхню п'ятдесятирічну діяльність у Товаристві — почесні грамоти УНСоюзу з нагоди 85-ліття існування Українського Народного Союзу.

Грамоти одержали: Степан Яловега, Михайло Гузар, Степанія Літепло, Семен Літепло, Микола Кізима, Микола Савчак і Марія Сосницька. Неприсутні на зборах піонери одержать свої грамоти поштою. На тому збори закінчено.

Річні збори 48-го Відділу УНС ім. Тараса Шевченка в Редінгу

Редінг, Па. (с.г.). — Шістнадцяті Річні збори 48-го Відділу УНСоюзу ім. Тараса Шевченка відбулися в неділю 3-го лютого в залі Українського Горожанського Клюбу. В зборах взяло участь 26 членів.

Наради відкрив і ними проводив голова Відділу Микола Дубик, протокол писав секретар Відділу Степан Івасечко. Відкриваючи наради за звичаєм відділів Братських Союзів, голова запросив всіх до молитви та вшанування членів, які відійшли у вічність. Він також привітав організатора УНСоюзу Степана Гавриша, який був і організатором згаданого Відділу в 1964 році.

Згідно з денним порядком нарад, голова відчитав протокол з попередніх Річних зборів, що його прийнято без поправок, і приступлено до звітів. Звітували голова Микола Дубик, секретар Степан Івасечко і касир Степан Павлик. Голова інформував про загальну працю Відділу, що є активним і співпрацює з місцевим Відділом УККА, підкреслив гармонійну співпрацю з секретарем, з яким кожного місяця мав зустріч, та вияснив причину, чому не відбувся запляннований пікнік в минулому році.

Віддзеркаленням взірцевої праці Відділу був звіт секретаря Степана Івасечка, в якому він обширно інформував присутніх про всі ділянки праці та про збільшення Відділу в звітовому році до 120 членів. В зв'язку з тим перший раз вислано до Канцелярії УНСоюзу майже 6.000 долярів членських вкладок. Також і каса Відділу за короткий час вже осягнула 722.00 доляри.

За Контрольну комісію звітував голова Теодор Федів, ствердивши, що книговодство ведене взірцево. На підставі того він поставив внесок на уділення уступаючій Управі вотум довір'я з признанням.

По звітах відбулася дискусія, в якій дискутанти заторкнули багато важливих справ, а відтак на внесок Саварина Кілика обрано Управу на біжучий рік в такому складі: Микола Дубик — голова, Мирослав Лукавський — заступник голови, Степан Івасечко — секретар, Софія Дубик — заступник секретаря, Степан Павлик — касир. Контрольну комісію очолив Теодор Федір, а членами обрано Степана Волянського і Семена Макару. Також на внесок С. Кілика всі присутні одноголосно вибрали почесним головою Михайла Когута, основоположника і першого голову 48 Відділу.

Союзовий організатор Степан Гавриш зложив щирі гратуляції Управі Відділу за гармонійну співпрацю, висловив признання за віддану працю секретареві Відділу Степанові Івасечкові, доказом чого є зріст членства до 120 осіб і власний фонд Відділу в касі. Степан Івасечко може бути прикладом для багатьох інших секретарів, Відділи яких з кожним роком тратять членів, а 48-ий Відділ кожного року росте у членстві.

За ту віддану працю в імені Екзекутивного Комітету УНСоюзу Степан Гавриш вручив секретареві Івасечку почесну Грамоту, як признання за розбудову Відділу. Відтак він широко інформував присутніх про загальні справи УНСоюзу, при чому найбільше уваги присвятив організаційній ділянці. По доповіді С. Гавриша відбулася конструктивна дискусія, на підставі якої можна бачити, що наше членство читає „Свободу" і цікавиться працею Екзекутиви.

Плянуючи працю Відділу на біжучий рік, винесено ухвалу, щоб Управа Відділу приготовила літній пікнік для членів, а також дискутовано поїздку автобусами під час літнього сезону на „Союзівку". Під час дискусії на внесок Миколи Міця присутні одноголосно ухвалили пожертву в сумі 50.00 дол. Відділу на розбудову Українського Спортового Осередку „Тризуб" у Філядельфії.

Наради закінчив голова Відділу Микола Дубик подякою всім за участь, а відтак запросив присутніх до перекуски-гостини, яку приготовили пані з Відділу.

Загальні збори 352-го Відділу УНСоюзу в Честері, Па.

Честер, Па. (с.г.). — У неділю 13-го січня в залі Українського Католицького Клюбу відбулися 54-ті загальні збори 352 Відділу Братства св. Михаїла. Збори відкрив молитвою та вшануванням померлих членів голова Відділу Данило Паньків, привітав присутніх членів і також організатора УНСоюзу Степана Гавриша. Він подав порядок нарад і на бажання членів проводив нарадами; обов'язки писаря виконував секретар Відділу Ярослав Щербак, відчитавши протокол з попередніх річних зборів.

Про діяльність Відділу в Ювілейному році „Батька Союзу" звітували голова і секретар. Голова Д. Паньків поінформував, що був весь час у контакті з секретарем Відділу, допомагав йому в збірці членських вкладок, а також спільно радили, як збільшити Відділ новими членами. Звіт про працю Відділу на протязі 12-ти місяців склав секретар, інформуючи про рух членів у Відділі. Позитивним було те, що, коли в більшості союзові Відділи тратять членів, то 352 Відділ збільшився в звітовому році, придбав сім нових членів. У звітовому часі Відділ вже нараховував майже 200 членів. Також секретар інформував присутніх про збірку членських вкладок до УНСоюзу і до Відділової каси, сальдо якої на день нарад виносило понад 500.00 дол.

За Контрольну комісію звітував Осип Бандерський, стверджуючи, що книговодство Відділу ведене взірцево. Він поставив внесок на уділення довір'я уступаючій управі з признанням. Відтак відбулася коротка й конструктивна дискусія над звітами членів управи і, нарешті, обрано нову управу на біжучий рік в такому складі: Данило Паньків — голова, Теофіль Павлюк — заступник голови, Ярослав Щербак — секретар, Евген Маршалок — заступник секретаря. Контрольну комісію очолив Осип Бандерський, Василь Пастушок і Франко Грабовий — члени.

Організатор УНС Степан Гавриш подякував управі за запрошення і широко інформував присутніх про Філядельфійські Округи, до якої належить 352 Відділ. С. Гавриш сказав, що при допомозі честерських Відділів Філядельфійська Округа придбала 1979 року 453 члени і тим самим 15-ий раз зайняла перше місце в родині трядцяти союзових округ. Відтак він розповідав присутнім про загальні справи УНСоюзу, зокрема про організаційні та фінансові, заторкнувши видавництво „Свободи", справи Української Будівлі і Союзівки. Присутнім було цікаво почути про пляни Союзу на біжучий рік, про потребу приєднувати нових членів; в пляні придбати чотири тисячі осіб. На вирізнення організатора заслужив секретар Відділу Ярослав Щербак за щорічне збагачування Союзу новими членами. По доповіді С. Гавриша відбулася жвава виміна думок: присутні члени ставили багато питань, бо це перший раз на їхніх зборах був представник УНСоюзу Цю практику слід продовжувати. Збори закінчив голова Данило Паньків подякою всім за участь і обіцянкою, що новообрана управа буде працювати над виконанням квоти Відділу.

По зборах відбулася „Новорічна гостина", під час якої дальше ведено розмови про союзові справи.

Константин Шевчук переобраний на предсідника 217 Відділу УНС

Річні загальні збори Братства св. Йосафата, Відділ 217 УНСоюзу в Рочестері, Н. Й., відбулись 27-го січня в кафетерії церкви св. Йосафата.

Збори відкрив і ними проводив предсідник Константин Шевчук. На вступі згадав тих членів Братства, які відійшли, і попросив присутніх встати і вшанувати їх пам'ять однохвилинною мовчанкою. Предсідник відкрив збори і подав їх порядок: відкриття, читання протоколу з попередних зборів, звіти — фінансовий, хворих, Контрольної комісії, дискусія над звітами, вибір нової управи Відділу на 1980 рік, союзові справи, побажання і закриття. Протокол з попередніх зборів читав секретар Дмитро Пристай; звітував про фінанси Теодор Кубарич, спинившись на всіх приходах, розходах і сумах, які щомісяця висилано до Головного Уряду і він говорив також про вкладки, стан братської каси: за хворих, скільки їх було, і суму, котру їм виплачував порядком запомоги з братської каси. Він рівнож сказав, що минулого року, як все, в день Подяки Братство замовило Службу Божу за померлих членів, і що члени брали участь у похоронах, а Братство купувало квіти.

Касир Стефан Мартинюк звітував, що допомагав збирати вкладки і що співпраця була задовільна. Заступник предсідника Стефан Васьків звітував, що якщо предсідник не міг бути на зборах, то він все був готовий його заступити. Заступник фінансового секретаря Стефан Приймак позвітував, що він також, як було потрібно, то заступав.

Голова Контрольної комісії Дмитро Марголич і члени Марта Пристай і Анна Васьків звітували, що Контрольна комісія переглянула всі книги, банкові книжки, і стверділи, що все є гаразд: каса ведена взірцево, всі дивідендові чеки доручені, на всі видатки є посвідки, банкові конта впорядку, вкладки висилані своєчасно до централі УНС і Відділ регулярно щомісяця відбуває збори.

Ніхто з присутніх не ставив запитів відносно контролі, отже члени звіт прийняли. Тоді голова Контрольної комісії поставив внесок на уділення абсолюторії уступаючій Управі.

Констанин Шевчук, як уповноважений перевести збори, закликав присутніх подавати листи кандидатів чи подавати окремі імена на членів Управи; а що таких не було, то Андрій Гривнак дав внесок, щоб залишити ту саму Управу, на що всі присутні погодилися і перевибір Управи відбувся. Членами Управи Відділу на 1980 рік є: предсідник — Константин Шевчук, заступник його — Стефан Васьків; фінансовий секретар — Теодор Кубарич, заступник — Стефан Приймак; касир — Стефан Мартинюк, заступник — Андрій Гривнак; Контрольна комісія: Дмитро Марголич, Марта Пристай і Анна Васьків; рекордовий секретар — Дмитро Пристай і заступник — Катерина Марголич.

Відтак предсідник забрав слово і в імені цілої Управи подякував за вибір, запевнивши членів, що далі буде працювати для добра Українського Народного Союзу й української справи. Він теж закликав присутніх, щоб приєднували нових членів і тим самим змiцнювали Відділ. До речі, в минулому році Відділ збільшився на 17 членів, а цього року слід подвоїти це число так, щоб наш Відділ досягнув 400 членів.

Предсідник, заповівши дату других зборів, подякував усім за участь, закрив збори і попросив зібраних на перекуску, під час якої члени обмінювалися думками, заввагами і плянами на майбутнє.

Дмитро Пристай

Орест Дубно — Українець року стейту Коннектикат

За ініціятивою комітету Українського Дня в Коннектикат і співпраці українських організацій стейту створено окремий комітет для відзначення „Українця року стейту Коннектикат". Завданням згаданого комітету є признавати щорічно нагороду особі українського походження за працю в американському політичному житті й житті української спільноти в ЗСА.

Першу таку нагороду на 1980 рік признано магістрові Орестові Дубнові, комішенерові податків стейту Коннектикат. Передача нагороди відбудеться 8-го березня ц.р. в Ню Гейвені (ресторан Амбасадор, Гем ден).

Участь у цьому бенкеті зголосили губернатор стейту Елла Грассо, конгресмен Крістофер Дад, конгресмен Роберт Джіямо, деякі члени стейтового уряду, посадники міст і багато представників українських організацій. Бенкетовий комітет поставив собі за завдання заманіфестувати, що українці в стейті Коннектикат є поважною політичною силою, дають свій вклад у громадське життя і вони заслуговують на відповідне признання.

Комішенер Орест Дубно народився в Україні. Свої студії закінчив дипломом магістра бизнесової адміністрації в університеті Ню Гейвен. Протягом 12 років працював у банку, займаючи різні становища. В останньому часі працював як голова філії банку із титулом заступника президента. В 1975 році був номінований губернатором Еллою Грассо на заступника комішенера податків, а від січня 1979 року — на комішенера податків стейту. Додатково Орест Дубно є членом дорадчої комісії стейтових фінансів, інструктором економічних наук в університеті Ню Гейвен, як також служив і служить у чисельних стейтових і міських комітетах політичного і харитативного напрямку. Мгр Орест Дубно є членом парафії св. Михаїла в Ню Гейвені і її церковного уряду. Був у парафії головою Товариства Присвятого Імени. О. Дубно є членом 414 Відділу УНСоюзу в Ню Гейвені.

І.Т.

ANNUAL STATEMENT OF UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC. 1979

ASSETS:

* Bonds	$31.469.153
* Common stocks	173.117
Mortgage loans on real estate	2.333.332
Properties occuppied by the society	30.000
Properties acquired in satisfaction of debt	42.820
Certificate loans and liens	564.837
Cash on hand and on deposit	210.947
Other invested assets	8.000.000
Premiums actually collected by subordinate lodges not yet remitted to Home Office	4.332
Life insurance premiums and annuity considerations deffered and uncollected	79.165
Accident and health premiums due & unpaid	1.346
Investment income due and accrued	748.969
TOTAL:	$43.658.022

* *Assets are valued according to statutory requirements and the basis of Valuations prescribed by the National Association of Insurance Commissioners in the book, "Valuations of Securities"*

LIABILITIES, SPECIAL RESERVES AND UNASSIGNED FUNDS

Aggregate reserve for life certificates and contracts	29.647.764
Aggregate reserve for accident and health cerificates	15.227
Supplementary contracts without life contingencies	154.197

Certificate and contract claims:

Life	$234,635
Accident and health	5,000
Provision for refunds payable in following calendar year — estimated amounts:	
Apportioned for payment to December 31, 1980	542.137
Premiums and annuity considerations received in advance less $ none discount; including $25.611 accident and health premiums	718,140
Commisions to fieldworkers due or accrued — life and annuity $96,696 accident & health $2,546	99,242
General expenses due or accrued	16,118
Taxes, licenses and fees due or accrued	6
Net adjustment in assets & liabilities due to foreign exchange rate	374,738
Unearned investment income	153
Amount withheld or retained by Society as agent or trustee	5,699
Liability for benefits for emploees and fieldworkers if not included above	25,740
Printing plant expenses due and unpaid	28,097
Mandatory securities valuation reserve	459,549
Unexpired subscriptions to Official Publication	30,786
TOTAL liabilities	32,357,231
Unassigned funds & special reserves	11,300,790
TOTAL:	$43.658,022

GENERAL EXPENSES

	Insurance				
	Life	Accident & Health	Investment	Fraternal	Total
Salaries and wages	$248,588	$19,791	$93,813	$33,646	$395,838
Insured benefit plans for employees	88,650				88,650
Uninsured benefit plans for employees	5,200				5,200
Bureau and assciation dues	2,166				2,166
Medical examination fees	4,340				4,340
Traveling expenses	29,023		2,000	22,340	53,363
Advertising	9,441			9,441	18,882
Postage, express, telegraph and telephone	15,363		6,144	9,217	30,724
Printing and stationery	32,139				32,139
Cost or depreciation of furniture and equipment	19,599				19,599
Rental of equipment	15,959				15,959
Lodge supplies				478	478
Books and periodicals	1,166				1,166
Insurance, except on real estate	20,051				20,051
Collection and bank service charges	5,450		6,127		11,577
Sundry general expenses	14,695				14,695
Actuarial, auditing & statistical service fees	24,076				24,076
Operating expenses — Canadian office	1,826				1,826
Field conferences other than local meetings				5,509	5,509
Official publication				407,700	407,700
Expense of Supreme lodge meetings				29,474	29,474
Youth sport activities				4,499	4,499
Scholarships, donation etc.				78,564	78,564
Real estate expenses			452,216		452,216
Investment expenses not included elsewhere			25		25
Convention expenses				15,163	15,163
General Expenses Incurred	**$537,739**	**$19,791**	**$560,325**	**$616,033**	**$1,733,889**
General expenses unpaid December 31, previous year	7,885		1,488	793	10,167
General expenses unpaid December 31, current year	12,940	61	1,530	1,587	16,118
General expenses paid during year	**$532,684**	**$19,730**	**560,283**	**615,239**	**1,727,937**

* Show the distribution of this amount in the following categories:
(a) Charitable $23,930, (b) Institutional $43,500, (c) Recreational and Health $1,650, (d) Educational $35,075, (e) religious $2,000, (f) Membership $15,163 (g) Other $494,715, (h) Total $616,033

TAXES, LICENSES AND FEES

	Insurance				
	Life	Accident & Health	Investment	Fraternal	Total
Real estate taxes			36,347		36,347
State insurance department, licenses and fees	3,866				3,866
Other taxes, incl. $4,059 Social Security	8,100		27,074		35,175
Federal taxes, incl. $53,933 Social Security	22,602	3,250	35,914	3,250	65,016
All other taxes	(24,343)				(24,353)
Total incurred	**$10,215**	**3,250**	**$99,336**	**$3,250**	**$116,051**
Taxes, licenses and fees unpaid December 31, previous year	10,862				10,862
Taxes, licenses and fees unpaid December 31, current years	6				6
Taxes, licenses and fees paid during year	21,070	3,250	99,336	3,250	126,907

REFUND TO MEMBERS:

Applied to pay renewal premiums	153
Paid in cash	527,483
Total:	$527,636
Provision for refunds payable in following calendar year	542,137
Total of previous year	527,613
Total refunds to members:	**$542,160**

RECONCILIATION OF LEDGER ASSETS:

Increases in Ledger Assets:

Premiums on life certificates & annuity considerations	$2,934,970
Accident and health cash premiums, including $5,122 certificate, membership and other fees	84,035
Considerations for supplementary contracts without life contingencies	5,395
Gross investment income	2,806,357
Income printing plant	730,893
Sale of Ukrainian Publications	14,563
Donation received	6,825
Reinsurance exp. refund	178
From sale or maturity of ledger assets	982
Toatal increases in ledger assets	**$6,584,202**

DECREASES IN LEDGER ASSETS:

Certificate and contract claims (life)	$1,754,885
Accident and health	15,000
Interest on certificate funds	2,922
Surrender values	287,217
Refunds to members	527,636
Total paid members and beneficiares	**$2,587,661**
Paid for claims on supplementary contracts without contingencies	12,959

Commissions to fieldworkers:

Life insurance and annuities	$392,352
Accident and health	9,077
Total:	$401,429
Decrease in escrow funds	7,499
General expenses and fraternal payments	1,727,937
Taxes, licenses and fees	126,907
Printing plant expenses	730,950
From sale or maturity of ledger assets	51,952
By adjustment in book value of ledger assets	15,990
Total decreases in ledger assets	**$5,663,287**

RECONCILIATION BETWEEN YEARS

Amount of ledger assets December 31st of previous year	$43,115,299
Increase (+) or decrease (—) in ledger assets during the year	+ 920,912
Total = ledger assets December 31, of current year	**$44,036,212**

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

Valuation Exhibit as December 31, 1979

Total admitted assets	$43,658,022
Liabilities & Unassigned Funds:	
Reserve for life certificates	$29,647,764
Reserve for ADD certificates	15,227
Claim & accrued liabilities	2,694,240
Total liabilities	**$32,357,231**
Margin of safety to certificate holders	11,300,790
Total:	$43,658,022
The ratio of admitted assets to total liabilities at December 31, 1979 was	134.92%
The ratio of interest earned on all funds during the year 1979 was	5.54%

(Signed by)
GLEN GAMMILL
PEAT, MARWICK, MITCHELL & CO.
(Counsulting Actuaries)
JOHN O. FLIS
Supreme President
ULANA M. DIACHUK
Supreme Treasurer

Анна Строт — нова секретарка 151 Відділу в Алентавні, Па.

На знімці сидить Анна Пипюк — колишня довголітня секретарка 151 Відділу, яка одержала Почесну грамоту УНСоюзу; стоять (зліва направо): Ева Камінська — голова Відділу, Степан Гавриш — організатор, і Анна Строт — нова секретарка Відділу.

Алентавн, Па. (с.г.). — Почавши від 1-го лютого ц.р. обов'язки секретаря 151 Відділу Сестрицтва Пресвятої Богородиці виконує пані Анна Строт. На цей пост вона була обрана 24-го січня, коли відбулися спеціяльні наради в помешканні пані Анни Пипюк, яка на протязі понад сорока років виконувала обов'язки секретаря того Відділу. На жаль, Анна Пипюк, перейшовши вже раніше досить складну операцію, не могла далі бути секретарем Відділу. Про це вона повідомила організатора УНСоюзу Степана Гавриша, який опікується Округою Лігай Веллі, головою якої є головна радна УНС пані Анна Гарас.

Переговоривши з кількома кандидатами на цей пост за згодою уступаючої секретарки й інших членів Управи, вирішено, що найкраще надається на секретаря Відділу Анна Строк, яка володіє дуже добре і українською і англійською мовами.

Перебрання новою секретаркою книг Відділу й інших прилог відбулося 2-го лютого у присутності уступаючої секретарки Анни Пипюк, голови Відділу Еви Камінської організатора Степана Гавриша. Слід ствердити, що не зважаючи на довге лікування паралічу, Анна Пипюк вела книговодство Відділу взірцево, що полегшить працю нової секретарки.

Не можна не згадати і того, що Відділ 151 був заложений ще 1907 року і всі протоколи та інші вартісні записи за той довгий час передержувала, як найбільшу дорогоцінність, Анна Пипюк. У наслідок паралічу вона має дефект мови, але, хоч тяжко було їй говорити, вона багато розповідала про свою довголітню працю для розбудови УНСоюзу. Пані Анна була сім розів делегаткою на конвенції УНСоюзу і це вже є доказом, що довгі літа працювала у Відділі. Також на протязі довгих років належала до Окружної Управи Лігайвелійської союзової округи.

За віддану і чесну працю для УНСоюзу щиру подяку заслуженій секретарці Анні Пипюк зложив союзовий організатор Степан Гавриш і передав їй Почесну грамоту від Екзекутиви УНСоюзу, з щирими побажаннями кріпкого здоров'я і всіх Господніх ласк. А для новообраної секретарки Анни Строт бажав організатор успіхів, особливо збільшення Відділу новими членами. Знаючи її як дуже активну і проворну голову 4-го Відділу ОЖ ООЧСУ в Алентавні, віримо, що так само чесно й віддано буде працювати для УНСоюзу.

Напередодні з'їзду колишніх учениць гімназії Сестер Василіянок у Львові в днях 7-го і 8-го червня на Союзівці

Кожний з'їзд, кожна зустріч з давніми товаришками, приятелями, а головно зустріч з товаришками із шкільної лавки, мають особливий чар, створюють виїмкову щиру приятельську атмосферу, не притемнену різними переживаннями, розчаруваннями, знеохотою. Не зважаючи на давні літа, довший час розлуки через примусове розсіяння по світі, під час з'їзду — зустрічі з професорами та товаришками, йдуть у цілковите забуття всякі злидні, фізичні недомагання і все наче наново переживається із ранньої молодости — найкращого періоду життя.

Багато з нас брало участь у нашому першому з'їзді в 1964 році на Союзівці. Не тільки організатори, але всі присутні, навіть найбільші скептики, верталися додому задоволені, відмолоджені переживаннями, усміхнені, з надією на незабарну другу зустріч.

Про доцільність і конечну потребу другого Василіянського з'їзду засвідчили й домагання наших товаришок та професорів на нашій зустрічі в рамках з'їзду Академічної гімназії в 1978 році на Союзівці, де остаточно схвалено такий з'їзд відбути із завершенням видання пропам'ятної книги.

Ця книга буде певним вкладом у загальну історію з насвітленням визначних постатей, почавши від ініціятора побудови та основника школи Слуги Божого Митрополита Андрея, що щедрою рукою не тільки моральною, але й матеріяльною опікою допоміг завершити середню освіту не одній сироті чи незаможній учениці, але й фінансував вищі студії талановитій молоді, збільшуючи ряди мистців, культурних діячів усяких галузей, таланти яких пропали б даремно без його допомоги.

Відповідне місце присвячено й директорам, катехитам, професорам й цілковито відданим не тільки Богові, але й молоді — Сестрам Василіянкам, скромним та ідейним постатям, ролю й участь яких в історії гімназії не можна замкнути лише у випадкових споминах.

У дальших розділах пропам'ятної книги йдуть цікаві спомини самих учениць, пов'язаних з історією гімназії гуртками та кружками, які діяли на терені школи, а на кінці йдуть цікаві світлини — табльо, клясні групи, картини зі шкільної діяльности учениць, вкінці списки учениць нашої гімназії. Книга буде закінчена списком жертводавців, між ними меценати (100 дол.), добродії (50 дол.).

Праця над завершенням книги поступає вперед так, що на нашому з'їзді можна буде вже її набути. Головним редактором пропам'ятної книги є проф. д-р Василь Лев. Книга виходить під фірмою Наукового Товариства ім. Шевченка.

З'їзд назначено на чудовий час у природі, найкращу пору року та найбільше відоме й популярне місце для таких з'їздів, зустрічей — на Союзівку, де відбувся й наш перший з'їзд.

Щоб ще раз пережити оці чудові хвилини, зустрінутися з незабутніми професорами й дорогими товаришками та ще раз духово відмолодитися — сердечно запрошуємо до численної участи враз і з Вашими найближчими та приятелями, яких щиро привітаємо на нашому з'їзді. Щоб завчасу зарезервувати собі добрі й догідні приміщення на Союзівці, прохаємо вже писати на адресу Союзівки: Soyuzivka, Foordmore Rd., Kerhonkson, N.Y.12446. Tel. (914) 626-5641.

Радо будемо вітати на нашому з'їзді колишніх професорів та учениць інших львівських чи других галицьких шкіл, які бажали б у рамках нашого з'їзду відбути свої зустрічі. В цій справі просимо зголошувати свою участь до д-р Анни Кобринської, 302-304 Захід 13 вулиця, Ню Йорк, Н. Й. 10014.

Степанія Бернадин

Українська щадниця у Філядельфії

Цього року Щадниця віднотувала 61-ий рік від часу свого заснування. Цей період був завершений звичайними загальними зборами, які відбулися 29-го жовтня м.р., на них обрано чотирьох директорів на три ділові роки урядування. У висліді дискусії над заслуханими звітами з діяльности Української Щадниці впродовж 1979 року накреслено нові пляни і задуми, які слід здійснити у черговому фіскальному періоді.

На протязі 1979 року майно Щадниці зросло на кругло півтора мільйона долярів і досягло суми 21 з половиною мільйона. Це зовсім задовільний зріст, якщо взяти до уваги дуже несприятливі умовини та рецесивну економічну ситуацію в світі. Послідовний фінансовий ріст Щадниці треба завдячувати гармонійній співпраці її проводу під керівництвом теперішнього президента д-ра Василя Саляка, а особливо відданій праці її фахових працівників. Все це у висліді стимулює довір'я до Щадниці української громади, яка причиняється до постійного росту своєї фінансової установи.

На першому засіданні Дирекції Щадниці, відбутому 19-го листопада, вибрано нову екзекутиву та окремих референтів у такому складі: д-р В. Саляк — президент, інж. І. Скіра і д-р О. Білик — заступники, З. Романів — секретарка, І. Білик — скарбник, З. Матла — керівник морґеджового відділу, адв. Т. Дармопрай — правний дорадник, мґр І. Шуст — фінансовий дорадник, О. Букачик — асистент-скарбника, Р. Євтушенко — асистент-урядник морґеджового відділу. З кінцем листопада залишив працю в Щадниці Реймонд Карбівник.

Під час засідання обрано теж і поодинокі комісії, а саме: Контрольну — мґр І. Шуст (голова), д-р В. Бандера, інж. П. Гурський і мґр Я. Кіндрачук; Оціночно-морґеджову — інж. І. Скіра (голова), інж. Ю. Телепко і З. Матла; Реклями і публічних зв'язків — д-р О. Білик (голова), М. Ганусей, інж. П. Гурський та інж. Ю. Телепко; Статутову — адв. Т. Дармопрай (голова), д-р О. Білик і мґр І. Шуст. Крім вищезгаданих осіб у проводі Щадниці є ще такі директори: Д. Ткачук, Р. Карбівник і Т. Бурка. В Щадниці працюють теж Л. Патриляк, Л. Стеблій та Б. Скіра. Почесні члени Дирекції — І. Поритко і Й. Ганусей.

Під час останніх нарад Дирекції Щадниці винесено деякі важливі постанови. Рішено, що, почавши від 1-го січня 1980 року, Щадниця буде відкрита кожної суботи від 9-ої рано до 12-ої полудня. Дирекція Щадниці подає, щоб у можливо скорому часі відкрити свою філію в північносхідній частині Філядельфії. На початку 1980 року буде виданий коштом Щадниці новий „Адресар", в якому будуть поміщені імена та адреси наших підприємців, професіоналістів, як теж українських церковних і світських організацій та установ.

Українська Щадниця є не тільки фінансовою, але й корисною нашою громадською установою. Вистачить тільки переглянути вгорі подані прізвища її дирекційного складу, щоб переконатися, що більшість із них активні й цінні діячі серед української спільноти. Ця обставина чітко узмістовлює напрямні променистого гасла Щадниці: „З громадою — і для громади".

Для повної ілюстрації цього твердження слід навести деякі числові зіставлення: кожного року Дирекція Щадниці призначує дуже поважні грошові суми у формі датків на народні цілі. В біжучому році їхня сума перевищила 22 тисячі долярів. А ось і виказ окремих пожертв: на українознавчі школи і молодечі організації — 6,000 дол.; для ЗУАДК — 5,000; українські студії при Пенсильванійському університеті — 2,500; Українська Католицька Митрополія — 1,000; Українська Православна Семінарія в Бавнд Бруку — 1,000; для українських дисидентів — 1,000; Український Музей при Менор коледжі — 1,000; Бюро УККА у Вашінґтоні — 1,250; Український Науковий Інститут в Гарварді — 1,000; УСО „Тризуб" — 1,000; УКУ — 500; УВУ — 500; Інститут ім Липинського — 500. Отже, на кожний мільйон майна Щадниці — одна тисяча долярів на наші церковні і народні цілі!

Думаємо, що вгорі наведені факти коментарів не потребують. Треба надіятись, що й ті наші земляки, які дотепер стоять осторонь Щадниці, зрозуміють суть гасла: з громадою і для громади — і включаться у наші ряди.

Крім згаданих тут пожертв Щадниці на народні цілі, Щадниця піддержує посередньо українську пресу і радіомовлення, поміщуючи в них рекламові оголошення. На це видається річно коло 8 тисяч долярів. Наші студентські клюби при американських університетах і коледжах одержують теж щедрі датки від Щадниці для ведення своєї діяльности в користь української національної справи.

Корисну працю для української громади веде спонзорована Щадницею Суспільна Служба, яку вміло провадить фаховий керівник д-р В. Чума. За його старанням сотні місцевих українців, переважно старші віком та самотні, одержують не тільки потрібні поради і правні вказівки, але і виєднану для них матеріяльну допомогу від міських і стейтових чинників. Тут слід згадати, що ЗУАДК крім поважних грошових субсидій, користає безкоштовно з бюрового приміщення в домі Щадниці. Такі ж домівки мають там безкоштовно Суспільна Служба Українських Комбатантів та Об'єднання старших віком українців.

Дирекція Щадниці має добрі зв'язки з українськими церковними й світськими діячами. В п'ятницю 14-го грудня делеґація Екзекутиви Української Щадниці в особах її президента д-ра В. Саляка і його заступника д-ра О. Білика, відвідали Митрополита УКЦеркви в ЗСА Високопреосв. Кир Мирослава Любачівського. У більше як годинній розмові з Владикою обговорено цілий ряд різних справ економічного і громадського характеру, які торкаються діяльности нашої Митрополії та Української Щадниці.

Обмірковуючи наведені у цій статті факти з перспективи отих багатотисячних грошових пожертв, зложених на потреби нашої громади, кожний із нас прийде до кінцевого висновку, що така установа, як Українська Щадниця, заслуговує на всебічну піддержку з боку всієї нашої філядельфійської громади. Тоді гасло Української Щадниці — „З ромадою і для громади", стане каталізатором для ще більшого розвитку й росту Щадниці, що у висліді принесе всебічну користь для української спільноти на поселеннях і для нашого нескореного народу в Україні.

(Олбі)

Концерт Павла Плішки в Торонті

Бас Метрополітенської опери в Ню Йорку, Павло Плішка, виступить у Торонті зі самостійним концертом.

Найліпші солісти Метрополітенської опери не раз вже виступали в Торонті і далі будуть виступати, але цей концерт особливий і саме тому, що Павло Плішка — світової слави співак українського походження, і концерт влаштовує йому українська громада, хоч розчислено і на загальну канадську музичну публіку.

Павло Плішка

Хто Павло Плішка?

В 1910 році дідо і бабуня Павла Плішки приїхали з України, з Галичини, до Америки та поселилися в Пенсильванії, де дід, молодий тоді чоловік, почав працювати як шахтар. Тут, в Пенсильванії, в містечку Олд Фордж, народився Павло. Студіював у Ню Джерзі і, коли йому було 23 роки, здобув перше місце на Конкурсі співаків Балтиморської опери.

В 1967 році дебютував у оперному театрі Метрополітен у Ню Йорку в опері „Ля Джіоконда". Від того часу він вже виконував в Метрополітенській опері понад 40 оперових роль, виступав, наприклад, в операх „Дон Джіованні", „Ля Богема", „Аіда", „Борис Годунов", „Євгеній Онєгін" — та інші. В 1974 році дебютував в ролі короля Марка в леґендарній постановці опери „Трістан і Ізольда", де співав зі знаменитою Біргіт Нілсон та відомим канадським тенором Йоном Вікерсом.

Павло Плішка також часто виступає в інших операх Америки, як наприклад, Сан Дієґо, Сан Франсіско, Філядельфія, і ось наше Торонто. Тут він дебютував в опері „ДонКарльос" у вересні 1977 року, в ролі короля Філіппа.

Критик Мек-Кензі Портер у „Торонто Сан" тоді підкреслив, що найкраще виконані музично й артистично були ролі короля Філіппа та Еболі. Критик Джан Краґлунд написав у „Ґлоб енд Мейл", що Павло Плішка своєю інтерпретацією драматичної ролі короля Філіппа 2-го вийшов найбіль ефектовно".

Плішка також вже виступав у европейських оперових театрах, згадати б хоч кілька: Ля Скаля в Мілано; Ковент Ґарден в Лондоні, Англія; Державна опера Мюнхену і Державна опера Гамбурґу в Німеччині; Паризька опера; театри в Зальцбурзі; в Сполето... і всюди співак дістає найкращі критики.

Павло Плішка також виступає як соліст з оркестрами в Ню Йорку, Чікаґо, Бостоні, Лос Анжелесі, Вашінґтоні і в Торонті. Тут він виступив з Торонтонською симфонічною оркестрою і хором Мендельсона в „Реквієм" Верді в травні 1978 року. „Реквієм" повторяли три рази в Месі Гол і всі три вечори всі місця в залі були заповнені! Критик Ґодфрі в торонтонській щоденній газеті „Ґлоб енд Мейл" назвав одну арію, яку виконав Плішка, „розкішною" та уважав, що вона була кульмінаційним вершком цілого вечора. Він також підкреслив, що „единий зі всіх солістів — Плішка, співав „Реквієм" напам'ять, вживаючись у свою ролю, ніби справді в опері, та вкладаючи в неї все своє серце..."

Павло Плішка наспівав вже також багато опер на платівках, як наприклад, „Фауста" — Ґуно, „Норму" — Белліні, „Тоску" — Пуччіні та інші, а недавно вийшла платівка „Плішка — співає пісні України".

Українській громаді він відомий з виступів на українських імпрезах, як ось понад рік тому співав на концерті з нагоди Третього Світового Конгресу Вільних українців у Ню Йорку.

В Торонті матимемо нагоду почути співака Павла Плішку на самостійному концерті 2-го березня, о год. 3:30 по обіді в залі Конвокейшен Гол Торонтонського університету. Концерт відбудеться під патронатом Комітету Українців Канади, відділ Торонто, завдяки ініціятиві та організації Прокопа Наумчука, керівника радіопрограми „Пісня України". Павло Плішка буде виконувати твори українських та світових композиторів.

Оксана Бризгун-Соколик

Пам'яті Дарії Боднарук-Гранківської

Торонто поховало в лютому взірцеву свою громадянку св.п. Дарію з Гранківських Боднарук. Дарія народилася 5-го березня 1915 року в с. Садигора біля Чернівець, Буковина, де її батько був священиком, а померла ненадійно на удар серця 8-го лютого ц.р. у м. Торонті, Канада. Осиротила дочку Іванну з родиною, сина Богдана з дружиною, та мужа Юліяна. Крім своїх найближчих, залишила в смутку тету, свою рідну сестру в Україні; двох двоюрідних братів і багато близьких приятелів.

У похоронному заведенні 12-го лютого відправляли панахиду по покійній шість священиків, співав церковний хор, промовляв о. д-р Стасів, при участі шести сот людей з Торонта, з різних місцевостей Канади та Америки. У церкві Св. Покрови 13-го лютого відправляли Службу Божу пять священиків із Владикою Ізидором Борецьким на чолі. На цвинтарі по відправах, які відслужив о. д-р Стасів, прощали покійну голова хору Галюк, товаришка з Коломийської гімназії проф. Ярослава Томич з Ютики, ЗСА.

Після похоронів родина і найближчі приятелі, переїхали до дому панства Боднаруків, де на поминках згадувано життя св.п. Дарії аж до її передчасного і ненадійного відходу у вічність.

Дарія Боднарук-Гранківська народилася в 1915 році якраз у найбільший розпал Першої світової війни, коли російські війська наступали великими силами на австрійські; тоді її батька отця Гранківського було приділено військовим куратором австрійської армії, і Дарця малою дитиною з марір'ю були змушені покинути свій дім в Садигорі і переїхати до Відня, де мала нагоду бачитися з батьком.

По тій війні отець Гранківський був парохом у різних місцевостях і на кінець в селі Тучапи Снятинського повіту, де була його остання парафія.

Дарія ходила до гімназії в Коломиї і там здавала матуру, а потім вписалась у Львові на правничі студії, які закінчила із титулом магістра в 1938 році.

В студентські роки була активною в багатьох організаціях: була секретаркою студентської організації СУСОП, членом Пласту та ОУН. За це її переслідувала польська поліція і її кількакратно арештувала. Дарія перебувала певний час у коломийській тюрмі, з якої вийшла в 1939 році під час вмаршу большевицьких військ до Галичини. Тоді поїхала до батьків у Тучапи привітатися й рівночасно попрощатися, бо негайно мусіла тікати від другого ворога України — большевиків. Дарія опинилася за Сяном в м. Сяноці, де не сиділа бездільна, а прийняла посаду учительки в с. Манів, Лемківщина. Тут працювала серед несприятливих обставин аж до вибуху німецько-большевицької війни 1941 року. В тому ж році одружилася з мгр Юліяном Боднаруком, який учителював у сусідньому селі, і тоді вже вдвох поверталися через ріку Сян додому.

Недовго тривало їхнє перебування у батьків, бо в 1944 році знову мусіли кидати батьків і улюблену сестру Іванну та їхати в невідоме.

По довгих, тяжких і небезпечних переправах опинилися в Мюнхені, Німеччина, а згодом переїхали до табору втікачів у Ваєрн, де перебули чотири роки, звідки в 1950 році переїхали до Торонта.

З болем переживала Дарія передчасну смерть єдиної сестри Іванни, яку за в'язки з УПА розстріляло большевицьке НКВД, та вістку про відхід у вічність дорогих батьків.

Дарію знав я від молодих літ і якось так складалось, що ми всюди, у всіх місцях, які згадую, зустрічалися і жили в дуже добрих відносинах. І я ніколи не бачив ні не чув, щоб вона з кимнебудь входила в якісь конфлікти. Дарія Боднарук з Гранківських була високої якости інтелігентною і культурною людиною, дуже релігійною, вирозумілою та толерантною, уміла вийти з різних ситуацій з честю. Уміла давати собі раду серед найгірших обставин. Вона, як мати і виховниця, також була бездоганною: виховала двох дітей на добрих українців і дала їм найкращу освіту. Величаві похорони, про які пишу, при участі всіх священиків Торонта із Владикою та масами народу різного політичного й релігійного переконання доказали, якою Покійна була в житті. Нехай Тобі, Дарцю, чужа Канадійська земля буде легкою.

Вічна їй пам'ять!

Степан Касіян

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

Назвемо села колишнього Сокальського повіту, що після пересунення кордону остались на польському боці: Махнівок, Ворохта, Будинин, Осередів, Миців, Вижлів, Довжнів, Хохлів, Гільче, Лівче, Городище, Сулимів, Хлоп'ятин, Переводів, Жнятин, Ліски, Костяшин. Села на Грубешівщині, що ближче цього кордону на боці Польщі: Ощів, Гонятин, Голуб'є. Місцевості на польському боці не зазнали змін назв (принаймні нам не відомо), хоча в краківському воєвідстві чимало українських назв змінено.

Терен на цілому просторі, цебто в районі прилученім до УССР і, головно, в тому, що остався на польському боці — в більшості знищений. Села теж переважно спалені. Чого не доконали під час виселення і переселення польсько-совєтські війська, це доконали новопоселені польські колоністи. Вони дорешти розбирали будинки, палили їх, вирубували сади, взагалі вели грабункову господарку. Крім того, урядові чинники наказували розбирати сільсько-господарські будинки та будувати з них бараки для прикордонної залоги. Деякі церкви теж згоріли (тризубна, трибанна в Осердові й інші), а з тих, що остались зникали вівтарі й іконостаси, деякі з них перемінювали на маґазини, наприклад, церкву в Себечеві та інші. Тепер інформують, що стару церкву зі Себечева, яка має архітектурну вартість, перевезено до села Лещкова і, правдоподібно, її перемінять на історичний музей. Знищено теж і ті острівці лісів, яких у тому терені й так не було багато. Наприклад, гарний сосновий лісок Острівки, біля села Шмитків, вирубано цілком, вже в перших роках окупації.

Прилучений до УССР район врізується у Львівсько-Волинський кам'яновугільний басей і разом дає понад 1,000 квадратових км промислово вугленосної площі. В основному залягають в басейні промислові пласти гумусового і сапропелітового вугілля. Якісні властивості його досить різні, міняючись від півночі на південний захід. І так: на Волині залягає довгополум'яне вугілля; на півдні Межиріченського, Тяглівського і Карівського родовищ воно жирне; а на деяких ділянках двох останніх родовищ зустрічається вугілля, якість якого можна віднести до коксівського або близького до нього (дивись карту-схему). Взагалі ж вугілля Львівсько-Волинського кам'яновугільного басейну доброї якости і його теплова видайність дорівнює 7,000-8,000 кальорій.

А видобуток вугілля тут теж постійно й швидко зростає. І так (у мільйонах тонн): 1958 р. — 1,9; 1961 р. — 5,4; 1965 р. — 10 млн тонн.

З упромисловленням району почався і зростав наплив до нього населення. Наприклад, вже тому 11 років Червоноград мав понад 12,5 тисяч, а Межиріччя (колись — Пархач) понад 2,750 мешканців. Великий брак мешкальних приміщень — заступали будування великої кількости бараків. Не бракує тут і росіян, які численно прибувають сюди як „висококваліфіковані спеціялісти-будівельники, гірники, фахівці різних професій", але нам гадається: найбільш довірені Москві-партії каґебісти.

Чому Совєтський Союз додатково „визволив" собі цей район, подарувавши за нього Людовій Польщі район з нафтовими родовищами біля Дрогобича — не важко догадатися, коли врахувати, які з цього користі має СССР. Адже вугілля Львівсько-Волинського басейну іде не тільки на потреби електростанцій — найпотужніша з них в Добротворі біля Кам'янки Бузької — і транспорту країни, але цей вугільний басейн став теж незаступимою енерґетичною базою і для Білорусі і для Прибалтики. Дотепер туди мусіли доставляти вугілля з далекого Донбасу, що, очевидно, не було вигідно Москві, якій з родовищ Донбасу користати найближче.

ПРО ЩО ЙДЕТЬСЯ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

країни, просто в обійми Совєтського Союзу.

Далеко інакше представлялася б справа, якщо б Америка стала самовистачальною щодо пального, чи докладніше, щодо нафти. Коли б Америка могла б обійтися без імпортованої арабської нафти, тоді тієї проблеми не було б. Теоретично, ощаджування пального вдома, плюс використання інших родів енергії може це зробити. А також цьому може допомогти раціонування бензини. Між іншим, програму раціонування бензини сильно підтримує сенатор Кеннеді, один із кандидатів на президента ЗСА.

Ощадність у користуванні нафтою, — пише згадуваний Джозеф Гарш, — і перехід на інші засоби енергії, може допомогти Америці звільнитися від нафтової залежности. Але цей процес потриває ще роки. Натомість негайною справою Вашінґтону є — поправити відносини зі Савдійською Арабією, Іраном, Іраком і Пакістаном.

А наразі відношення усіх тих країн до Америки — ненайкраще.

ПЕТРА І ВАСИЛЯ...

(Закінчення зі стор. 1)

зом того, що органи КҐБ продовжують ігнорувати найважливіші положення Конституції СРСР.

Як повідомив мене 10 липня ц.р. помічник обласної прокуратури Іванов В.В, мого чоловіка ув'язнили в слідчому ізоляторі КҐБ на вул. Миру 1 у Львові, а цілком здорового сина мого запроторили до психіятричної лікарні в тому ж місті. Знаючи численні приклади примусового 'лікування' психічно здорових людей, я як мати усім своїм єством протестую проти цієї страхітливої злочинности, жертвою якої падає нині і мій син.

Я вимагаю негайного побачення з чоловіком і сином щоб переконатися, що вони живі. Адже їх ув'язнили за участь в кількатисячному мирному протесті проти загадкової смерти відомого діяча української культури Володимира Івасюка. Чому вирішили розправитися з невинними моїм чоловіком і моїм сином, замість того, щоб виявити і покарати справжніх злочинців, яких народ одностайно таврує.

Я звертаюсь до Вас із просьбою: зробіть усе, щоб покласти край нечуваному беззаконню та звільнити мого чоловіка Петра Січка і мого сина Василя Січка з неволі.

18 липня 1979

Січко С.В.

До цього протесту додаю копію моєї заяви прокурору Львівської области Антоненку Б.Т. від 10 липня 1979 року".

„Комісії Львівської обласної судово-психіятричної експертизи
від Січко Стефанії Василівни, матері Василя Січка.

Заява

Як відомо, з початку серпня ц.р. мій син Василь, 1956 року народження, буде представлений на судово-психіятричну експертизу для установлення його психічного стану.

Як мати, зі всією рішучістю заявляю, що мій син Василь Січко ніколи і нітрохи не страждав ніяким ні психічним, ні фізичним захворюванням. Я ніколи не помічала в нього будь-яких відхилень від норм поведінки, апетиту, сну, ніколи не бачила його в депресивному стані. Весь час мій син у середній школі вчився дуже успішно і закінчив її з відмінними і добрими оцінками. Склавши вступні іспити на відмінно в Київський університет, він там впродовж двох років, на факультеті журналістики, був здібним та активним студентом. Він багато читав і має свою власну бібліотеку, понад 2.000 книжок.

Оскільки мій чолівк Петро Січко і я в повоєнні часи були репресовані, органи КҐБ намагалися зробити мого чоловіка своїм інформатором, а за це наш син Василь Січко без перешкод здобуде вищу освіту, в противному випадку він більше двох курсів не закінчить.

Коли мій чоловік відхилив цю пропозицію КҐБ, мого сина почали переслідувати, а з кінцем другого курсу і справді виключили з університету. Такі дії КҐБ є грубим порушенням однієї із статтей Конституції СРСР, в якій гово риться, що діти за вчинки батьків не відповідають.

Від нас, тобто від батьків, мій син Василь Січко знав наше минуле, наші кривди заподіяні нам і польськими і німецькими властями в минулому, як і те, що ми несправедливо томилися в радянських таборах в ув'язненні. В такій атмосфері формувалися його погляди на життя. А після виключення його з університету він і сам переконався, що існує несправедливість і порушення закону окремими особами. Він писав скарги з цього поводу в різні компетентні установи і особисто їздив до ЦК КПРС на прийом з просьбою поновити його на навчання в університеті. Коли ж його старання виявилися безрезультатними і права його як громадянина СРСР були ігноровані, то він відмовився від радянського громадянства і звернувся по дозвіл виїхати за кордон, де він би міг закінчити свої студії. Саме це й послужило для КҐБ підставою для фабрикації діягнози — шізофренія!

Якщо зважити причини, які побудили мого сина на такі поступки, то на підставі тверезої людської логіки такі дії повністю відповідають діям здорової людини. Однак, твереза людська логіка була розтоптана і почалось ось що:

Так на початку листопада 1977 року, після виключення сина з університету, до нашого будинку приїхала міліція, коли нас вдома не було, і розповсюдила серед сусідів брехливу вістку, буцім то мій син Василь Січко зійшов з розуму і хоче себе спалити на Хрещатику в Києві в честь 60-річчя Жовтня, а вони приїхали, щоб запобігти нещастю. Почувши таке від сусідів, ми обурились, а син повернувся після Жовтневих свят, і, коли почув про таку версію, сказав жартома: 'Нехай вони самі згорять, мені життя, хоч і трудне, але не надоїло!'

Проте органи КҐБ на цьому не зупинились і 17 січня 1978 року мого сина, абсолютно здорового, силоміццю міліція затягнула в автомобіль і доставила до психіятричної лікарні в м. Івано-Франківську.

На другий день, тобто 18-січня 1978 року, я запитала місцевого лікаря-психіятра з м. Долини Обухову, чи вона колинебудь до цього бачила мого сина в себе на прийомі, вона відповіла, що ні, тоді я запитала її, яке вона мала право в такому разі направляти мого сина до психолікарні. На це лікар психіятр Обухова, заплакавши, відповіла: „Жіночко, я знаю, що сталось непоправиме горе, але мене змусили поставити вашому синові Василеві Січкові діягноз, з яким би його прийняли до психлікарні. Я поставила —'шизофренія' під знаком питання,а це ще не є діагноз, а просто направлення, я не винувата". А пізніше лікар психіятр Обухова сповідалась перед своїми медпрацівниками, що зробила гріх, бо направила психічно здорового хлопця в психолікарню.

Через два тижні насильного і безпотрібного перебування мого сина в Івано-Франківській психолікарні, комісія виписала його додому з діягнозом психозахворювання. Дізнавшись про те, я зразу звернулася до заступника головного лікаря цієї лікарні і запитала його, на якій підставі синові поставили діягноз і що в нього є ненормальне. Лікар відповів: 'а те, що нормальна людина не може зректися радянського громадянства і що у нас не Америка, де можна робити що хочеш, а Радянський Союз, де стежка протоптана і прямуй по ній. А зрештою, — сказав лікар, — ваш син Василь Січко, з таким діагнозом був до нас направлений Долинським психіятром'.

Як мати, бачучи, що над моїм сином наглумились, звернулася до голови комісії професора Бурдейного, що ви пришили мойому синові? Він відповів, що про результат комісії мене повідомить той, хто його сюди направив. Незабаром прокурор Долинського р-ну Єрликін повідомив нас, що в мого сина, мовляв, шизофренія. З цього видно, що діягноз моєму синові, здоровій людині, був заздалегідь зфабрикований органами КҐБ, а лікарі своєю рукою проштампували його.

Хоч я і знаю, що мого сина чекає ув'язнення, але оскільки він є нормальною людиною, то нехай за свої вчинки відповідає перед судом.

Хочеться вірити, що комісія Львівської судово-психіятричної експертизи винесе об'єктивне рішення і не допустить зловживання медициною в політичних цілях.

Прошу повідомити мене про день засідання судово-експертної комісії над моїм сином по аресі: Івано-Франківськ, м. Долина, вул. П. Мирного 14.

24.07.1979.

С. Петраш (Січко С.В.).

ПІДСУМКИ І ОЦІНКА...

(Закінчення зі стор. 1)

Головний касир пані Уляна Дячук насамперед познайомила учасників нарад із станом та розвитком фінансів УНСоюзу та напрямними господарки. Циферні зіставлення виказують невпинний ріст наших фінансів, що дістьcя вже незалежно від організаційного розвитку. Пані Дячук зокрема зупинилася над багатоциферними видатками і пожертвами УНСоюзу в користь і для добра членів та громади, стверджуючи з жалем, що про це не всі знають і цього не оцінюють, бо цієї ділянки належно не використовується в наших членсько-організаційних кампаніях. З'ясуванням кількох запланованих і поступово здійснюваних нових проєктів для добра членів і громади пані Дячук закінчила свої завваги.

Старший обласний організатор Степан Гавриш подав ряд практичних порад на те, як можна добитись навіть поважних організаційних успіхів в кожній громаді, незалежно від кожночасних „обставин".

Приявний на нарадах редактор-емерит А. Драган згадав коротко про славне дотеперішнє УНСоюзу, яке може і повинно послужити всім не тільки заохотою, але і практичною вказівкою в змаганні до ще кращого майбутнього.

У дальшій дискусії, в якій забирали голос усі приявні представники Округ, заторкнено та виявнено багато актуальних союзових, як і загально - громадських справ і проблем, полагоджування яких у пригаданому головним предсідником д-ром Іваном Флисом та головним секретарем Володимиром Соханом дусі братерства напевно причиниться до покращення сучасного стану та дальшого розвитку, плянування якого було головною причиною і головним предметом цих нарад, що їх закінчив головний організатор Василь Оріховський, дякуючи усім учасникам за діловість та виявлення ними безсумнівні бажання і рішучість збільшити організаційні успіхи кращим плянуванням, посиленою працею та взаємною допомогою.

ЗАХІДНІ ДИПЛОМАТИ „ВИБРАЛИ" НАСТУПНИКА БРЕЖНЄВА

Ню Йорк, Н. Й. — Найновішим вибором на наступника Брежнєва, — якщо йти за думкою західніх дипломатів, — є Андрій Кириленко, відданий Брежнєва заступник і член Політбюро. Йому також 73 роки, як і його зверхникові. Натомість Ґріґорій Романов рахується „чорним конем" („дарк горс"), але він евентуально буде „лідером" в Кремлі. Покищо він є головою Компартії в Ленінграді і наймолодшим членом Політбюра: йому 57 років. За словами одного знавця совєтських справ, на якого покликається „Ю.С.Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 25-го лютого,він такої крутої вдачі, що сам Брежнєв супроти його виглядає „невинним ягням".

ТРАГЕДІЯ 44-ої СОВЄТСЬКОЇ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

Ми вже не говоримо про те, що фінський солдат був добре вишколений, тепло одягнений, рухливий і пристосований до північних умов. З таким противником прийшлося зустрічатись змученим маршами, холодом і голодом воякам 44-ої дивізії. Наслідки боїв були жахливі. Бій тривав три дні. Тільки другої ночі він почав стихати. Ті, що залишилися живими, кидаючи все, тікали на схід. Ті, що мали силу вибитися з оточення, збиралися на спеціяльних збірних пунктах на кордоні. Їх чекали спеціяльні для цього післані загони прикордонників. Але назад повернулося небагато — всього 4-5 тисяч. І ті були обморожені або поранені.

В цей час з Вологди летіли ешелони за ешелонами,нове поповнення дивізії.

Що сталося з штабом дивізії — невідомо. Були різні чутки. Одне тільки ясне — її командувач бригадний командир Віноградов втік літаком з оточення. Але й це не врятувало його. Десь незабаром після цієї катастрофи його судила „трійка" та, як водиться в тій країні, засудили до розстрілу, як зрадника. Там же, у присутності делегатів від кожної частини, його розстріляли і без ніяких урочистостей закопали.

Так закінчився трагічний похід 44-ої дивізії.